

POROČILA

SLOVENSKE FRANCISKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2018 • LXXI • ŠTEVILKA

2

ŠKRABČEVO
LETO

Iz generalne kurije

VELIKA NEDELJA GOSPODOVEGA VSTAJENJA	3
RIM, KULTURNI VEČER V ZNAMENJU LAUDATO SI'	6
SEDEM ZADNIH BESED – SEDEM DEJANJ	7
KONFERENCA ZDRUŽENIH NARODOV	
O PODNEBNIH SPREMEMBAH	13
SVETA DEŽELA, MEDVERSKA KONFERENCA V JERUZALEMU	
O OKROŽNICI LAUDATO SI'	14
SREČANJE Z ORGANIZACIJO FRANCISCAN INTERNATIONAL	
IN UDELEŽBA NA ZASEDANJU UNHRC V ŽENEVI	15
KDOR IMA UHO NAJ POSLUŠA, KAJ GOVORI DUH MANJŠIM BRATOM	16
BOG MI JE DAL BRATE	19

Iz provincialata

DAN PROVINCE S POSEBNIM GOSTOM IZ JEZUSOVE DOMOVINE	20
»KATERE KORAKE JE TREBA NAREDITI K MLADIM IN KAKŠEN JEZIK	
BI MORALI UPORABLJATI, DA BI JIH PRITEGNILI K EVANGELIJU?»	22
SLUŽIMO GOSPODU Z VESELJEM!	24
SREČANJE PROVINCIALOV SEVERNE IN JUŽNE SLOVANSKE KONFERENCE	26

Iz tajništva province

SKLEPI 5. SEJE PLENARNEGA SVETA PROVINCE	29
ZAPISNIK 14. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA	30
ZAPISNIK 15. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA	31
ZAPISNIK 16. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA	32
P. MARJAN ČUDEN POSTAL PREDSEDNIK KORUS-A	33
Z MLADOSTJO FRANČIŠKOVE KARIZME NAGOVORITI MLADE	33

Iz življenja in dela samostanov

ZAPIS V GLASILU MARIJA OB STODVAJSETLETNICI PRIHODA	
FRANČIŠKANOV NA BREZJAH	36
DUHOVNE VAJE ZA DRUŽINE	38
NEKATERE NOVEJŠE GRADNJE NA OBMOČJU ŽUPNIJE VIČ	40
PRAZNOVANJE VELIKE NOČI V NOVEM MESTU IN PRI NOVI ŠTIFTI	41
PRAZNOVALI SMO ANTONOVO V BREŽICAH	43
JE V KLOŠTRU V NOVEM MESTU KAJ NOVEGA?	45

Teološki in pastoralni izzivi

MISIJONARJI USMILJENJA	48
MOLITEV K SV. DUHU	50
POVZDIGOVANJE	51
BR. EDMUND POTOČNIK - ZGLEDEN FRANČIŠKOV BRAT	52
MED VERO IN NEVERO	54
VRNITEV K VERI - REŠITEV NARODA	55

... In naj molijo za rajne

V SLOVO IN ZAHVALO PATRU VALERIJANU JENKU OFM, OAM	56
--	----

Poročila leto 2018 (LXXI) številka 2

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Pismo generalnega ministra Reda manjših bratov 2018

VELIKA NEDELJA GOSPODOVEGA VSTAJENJA

»TEDAJ SO SE JIMA ODPRLJE OČI IN STA GA SPOZNALA.« Lk 24,31

*Dragi bratje, naj vas Vstali Gospod razveseli
s svojo navzočnostjo!*

Letošnja generalna skupščina se bo odvijala v Nairobiu, osnovna tema srečanja pa bo *poslušanje*. Če želimo ustvarjalno razumeti, kaj nam Božja Beseda govori v vsakdanjih dogodkih in v redovnem življenju, moramo nujno dejavno poslušati. Pismo je torej napisano v tem duhu, vsebuje pa tudi brezmejni izvir Besede, nekatera ključna svetopisemska besedila, ki nas bodo vodila h globljemu razumevanju vstajenjske skrivnosti – še zlasti, kako ta temeljni dogodek vpliva na življenje vsakega vernika.

V postnem času smo lahko spoznavali različne vidike svoje poti proti veliki noči. Vsako nedeljo smo poslušali odlomke, ki so izražali Božjo predanost delu za odrešenje vseh ljudi, ki jih Sveto pismo imenuje trdovratne. Bogoslužje druge postne nedelje je z novozavežno pripovedjo o spremembi Gospoda preblik sijajnega veličastja Sina, slave, ki jo deli s tistimi, ki verujejo vanj. A ta sijaj bomo dosegli šele potem, ko bomo prestali težko in bolečo preizkušnjo – svojo smrt. Najprej bi rad pozornost posvetil temu odlomku, ker se v njem dobro vidi, kako zmedeni, zbegani in celo začuden so bili trije učenci, ki so bili z Jezusom. Še zlasti naj omenim Petra, ki si je želel blagostanja, ki je v neposrednem nasprotju z Jezusovimi besedami: »Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil« (Mr 8,35).

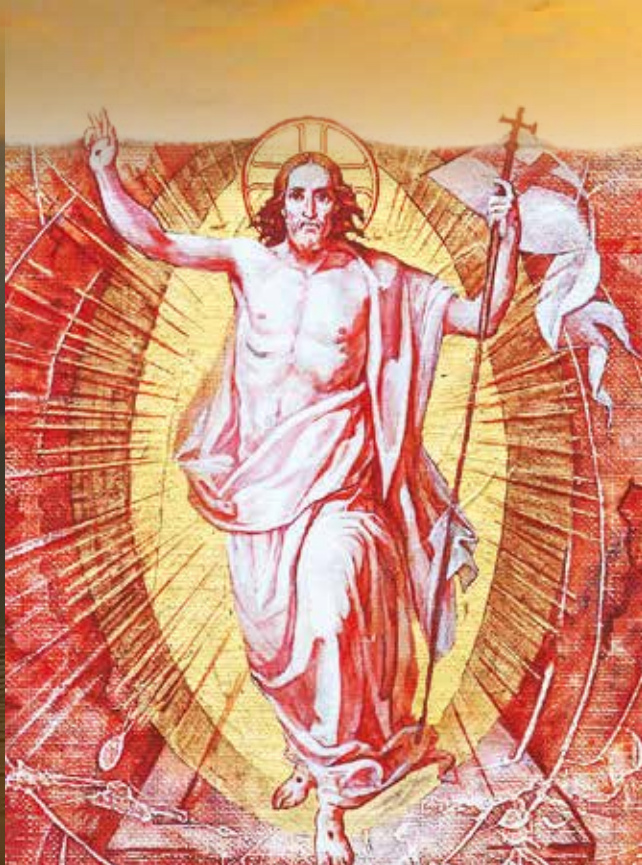
Evangelist Marko v svoji različici poudarja malodušje in zmedenost med učenci, potem ko jim je Jezus povedal za to, da bo trpel in umrl. Enako nerazumevanje vidimo v učencih na poti v Emavs. Misli, da sta razumela dogodke v Jeruzalemu, a za Jezusa sta *nespametna in počasna v srcu* (prim. Lk 24,25). Zgodba o Jezusovi spremembi poudarja dejanje *poslušanja* – ko se je Jezus pred njima spremenil, se je iz oblaka zasljal glas: »Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte«

(Mr 9,7). S tem naročilom je poudaril, da moč smrti in trpljenje križa nista močnejša od Odrešenikovega in Mesijevega poslanstva. Resnica je ravno nasprotna, njegovo žrtvovanje bo postalo simbol zmage, ki bo oznanila poraz smrti (prim. 1 Kor 15,55). V tem sobesedilu poslušati pomeni odločiti se za to, za kar se je odločil Jezus, sprejeti pot, ki nam jo kaže, hoditi za njim (prim. Mr 8,34) po poti, ki sprva ni prav nič sijajna, niti zelo zanimiva, a nam bo prinesla polnost življenja – pot, ki vodi k pristnemu življenju v ljubezni, miru in občestvu z vsemi ljudmi.

O poslušanju bi želel razmišljati tudi v povezavi z naslednjim odlomkom, v katerem se je Vstali Jezus srečal z učencema na poti v Emavs (prim. Lk 24,13-35). To je osupljiva, čudovita pripoved, ki vsebuje nauk: opisuje pot dveh učencev, ki se učita spoznavati Vstalega Gospoda.

Evangeljske pripovedi o prikazovanjih Vstalega Gospoda so raznolike in se razlikujejo po obliki, slogu in metodi, usklajene pa so v tem, da poudarjajo, kako težka naloga je bila prepoznati Vstalega Gospoda – celo za učence, ki so Jezusa osebno poznali. Evangelisti soglašajo, da so bili učenci ob srečanju z Vstalim Jezusom polni dvomov in niso mogli zagotovo vedeti, ali je res on, ker ga niso videli tako, kot so ga videli nekaj dni pred tem, ko je bil pred njimi še v telesu in kot zgodovinska osebnost. Vstali Gospod je enak, a hkrati popolnoma drugačen.

Evangelist Luka poudarja, da ni dovolj videti Jezusa, da nekdo veruje v Vstalega Gospoda. Treba se je lotiti razumskega procesa spoznavanja Svetega pisma, ob katerem nas spremlja sam Jezus, da pridemo do resničnega spoznanja njegove navzočnosti. Z drugimi besedami, po premišljevanju Svetega pisma in nanašanju Svetega pisma na Jezusa, prepričanje o vstajenjski resnici nastaja v verujočem občestvu.

Velikonočna vera ni le posledica gledanja z očmi, ampak ponovnega premisleka Svetega pisma in razumevanja, da se Sveto pismo dopolnjuje v osebi Vstalega Gospoda. Le videnje ni dovolj, ker samo prikazovanje ne prinaša prepričanja. V resnici se prepričanje uresničuje po razlaganju Svetega pisma, ki vodi k rasti in zorenju vere. Pavel zatrjuje v Pismu Rimljanom: »Toda kako naj ga kličejo, če niso verovali vanj? In kako naj verujejo, če niso slišali o njem? In kako naj slišijo o njem, če ni oznanjevalca« (Rim 10,14)?

Luka prizor postavi v popoldanski čas, ko sonce že zahaja. Učenca se spuščata proti Emavsu. Vračata se domov, užaloščena in se želita umakniti v samoto, ki bi bolj ustrezala njunemu občutenju neuspeha in razočaranja. Vračata se, ker se jima zdi, da sta naredila napako, ker sta zapravila del svojega življenja. Hodila sta za tistim človekom, za Jezusom, v upanju, da bo on rešil Izrael, vse skupaj pa se je tragično končalo. Na določeni točki se jima je pridružil Jezus in hodil poleg njiju. Kako je mogoče, da učenca, ki sta Jezusa gotovo zelo dobro poznala, ker sta bila dolgo z njim, zdaj Jezusa nista mogla prepoznati?

Potem ko se jima je Vstali Gospod telesno približal, je k njima pristopil še z besedami, vprašal ju je namreč: »O kakšnih rečeh se pogovarjata« (Lk 24,16)? Jezus ju je iz zamaknjenosti zdramil z vprašanjem – ni se jima takoj razkril, ker je prepoznavanje Vstalega proces. Jezus ju je v resnici vprašal: *Kaj je vajinem srcu, kaj vaju vodi?* Učenca sta mu na dolgo in široko odgovorila, ga nekoliko vzvišeno poučila o dogajanju in skušala ubesediti neuspeh, ki sta ga občutila v tistem trenutku. A to je tudi razlog, da ga nista prepoznala: prepričana sta bila, da vesta več od popotnika, ki sta ga ravnokar spoznala.

Vredno je omeniti zelo pomembno podrobnost, da je evangelist opisal oba učenca, imenoval pa je le Kleopa. Kdo bi lahko bil drugi učenec? Če vzamemo

v zakup strukturo svetopisemskih pripovedi, lahko sklepamo, da je pripovedovalec pustil prazen prostor za bralca, da bi se počutil vključenega in sam zasedel mesto v tej zgodbi. Drugi učenec sem torej lahko jaz, ti ali kateri koli vernik, ki ga to sporočilo doseže. Lahko bi poudarili še mnoge druge podrobnosti v teh besedilih, a namesto da bi jih izčrpno preučili, naj vam raje zastavim vprašanje: ali smo patri današnjega časa prepričani, da bi prepoznali Vstalega Gospoda, če bi hodil poleg nas?

Čast sem imel obiskati že veliko organizacij našega Reda in z gotovostjo lahko rečem, da je velika večina naših bratov in sester s svojim življenjem priča Gospodovega vstajenja. Opazil pa sem tudi, da je na nekaterih krajih še vedno nekaj 'hrupa' (zunanjega in notranjega), zaradi katerega je Gospoda težje slišati. Ta hrup nam preprečuje, da bi se podali v proces globokega razločevanja, podobno kot sta ga v zgodbi doživela učenca, ko sta spoznala, da sta bila v čudovitem evharističnem trenutku odrešenja z Jezusom.

Ob preučevanju teh evangelijskih pripovedi vidim dvojno tveganje. Eno je, da nam ob soočenju s stiskami, strahovi in zmedenost preprečujejo, da bi šli onkraj 'območja ugodja', zato se izognemo poti križa, ki jo predlaga Jezus. Kot bi si skušali prihraniti bolečino in živeli v lažnem dobrem počutju, v skladu s katerim bi dajali prednost svojim ciljem, Božje pa potisnili v ozadje.

Drugo tveganje pa je, ko sprejememo pristop, ki sta ga sprva sprejela učenca v zgodbi o Emavsu. Tako so naravnani tisti, ki mislijo, da vedo vse in da je njihova naloga učiti druge, in ki gredo celo tako daleč, da spodbujajo črnogledost in malodušje, ne da bi se za trenutek ustavili in poslušali bližnjega. Sem in tja mi je hudo, ko vidim v lokalnih in provincialnih skupnostih vidim, kako patri trpijo zaradi pomanjkanja komunikacije. To me še bolj utrjuje v prepričanju, da ljudje,

ki so polni samih sebe, niso zmožni ustvarjati priložnosti, v katerih bi poslušali glas bližnjega. Ne morejo utišati tiste množice glasov, ki jim hkrati govorijo in ne morejo dati prednosti tišini, ki omogoča, da slišimo Boga ter smelo in modro beremo znamenja časov. In ko se njihovi načrti ne uresničijo po pričakovanjih, nastopijo zanje resnične težave in znajdejo se v enakem položaju kot učenca na poti v Emavs – doživijo razočaranje, neuspeh, obupujejo, želijo se vdati, umakniti in pozabiti vse. Ker smo verjeli, da smo v središču vsega, smo odstranili Jezusa, ki je resnični temelj vsakega načrta, in doživeli propad osebnih načrtov.

Vstajenjskega dogodka ne moremo omejiti na premišljevanje o umrlem, ki se je vrnil v življenje. Vstajenje presega telesno razsežnost in njegove posledice nas vodijo v izkustvo resničnega odrešenja, takšnega, kakršnega je doživljala prva generacija učencev. Evangelist Luka vztraja pri tem, da lahko Vstalega Gospoda prepoznamo le, ko hodimo z njim, medtem ko nas on uči in nam razlaga Sveto pismo, in še zlasti, ko sedemo za mizo z njim in z njim jemo kruh, ki ga lomi. *Tedaj so se jima odprle oči in sta ga spoznala*, pravi besedilo in s tem poudari, da jima je kljub njuni nespameti, potem ko sta del poti prehodila z njim, uspelo znova odkriti novo navzočnost Vstalega Gospoda. To je vesela novica, ki jo oznanja evangelij: tudi mi bomo lahko premagali vsako skušnjavo zatopljenosti vase ali dvoma, če bomo poslušali Boga in brate – če bomo lahko s srcem in razumom razumeli razodeto Besedo, ki nam je posredovana. Sveti Frančišek je jasen zgled človeka, ki je v družbi bratov in ubogih hodil po poti evangelija in čigar srce je bilo polno veselja, ker je spoznavalo njega, ki mu je za vedno spremenil življenje.

Naj pismo končam z besedami, ki nam jih je podaril papež Frančišek v svojem pismu za letošnji postni čas: »V velikonočni vigiliji bomo ponovno priče pomembnemu obredu prižiganja velikonočne sveče: luč,

prižgana pri 'novem ognju', bo postopoma pregnala temo in razsvetlila občestvo, zbrano pri bogoslužju. 'Svetloba slavno vstalega Kristusa naj prežene temine srca in duha', da bomo lahko vsi podoživeli izkušnjo emavških učencev. Ko bomo poslušali Gospodovo besedo in se hranili z evharističnim kruhom, bomo dovolili svojemu srcu, da bo ponovno zagorelo v veri, upanju in dejavni ljubezni« (*Poslanica svetega očeta Frančiška za postni čas 2018*).

Želim vam blagoslovljeno in veselo veliko noč. V duhu poslušanja in razločevanja hodite po poti novega življenja v Kristusu.

**V Rimu, 29. marca 2018
Veliki četrtek**

**Br. Michael Anthony Perry, OFM
Generalni minister in služabnik**

Prot. 108167

**Naslovnica: Maša Bersan Mašuk, Vstali Kristus,
bazilika Marije Pomagaj – Brezje, Slovenija**

RIM, KULTURNI VEČER V ZNAMENJU LAUDATO SI'

Večer slavljenja Božjega stvarstva

23. marca, 2018 je bil v baziliki Svetega Antona v Lateranu kulturni dogodek, katerega namen je bil osvetliti okrožnico *Laudato Si*. Baziliko so do zadnjega kotička napolnili bratje in sestre frančiškanske družine, ki se je zbrala k slavljenju Stvarnika. Večer je bil poln čudovite glasbe, na ogled pa je bila tudi čudovita ikona *Laudato Si'*, ki je lani poromala v osemnajst držav Latinske Amerike.

Med občinstvom so bili tudi ambasadorji in predstavniki ambasad, rektorja univerz *Antonianum* in *Urbaniana*, generalne ministrice (?) približno desetih frančiškanskih sestrskih skupnosti in predstavniki kapucinov, minoritov, salezijancev in benediktincev.

Občinstvo je bilo deležno glasbenih točk treh umetnikov, med njimi tudi brata Alessandra Brustenghija, OFM, ki je član skupnosti pri Porciunkuli – v svojem poklicu razvija svoj dar za glasbo, postal je namreč mednarodno priznan tenor. Pogodbo je podpisal z Decca Records, pri kateri je tudi posnel tri cedeje: *Voice from Assisi*, *Voice of Joy* in *Voice of Peace*. Občinstvo je poslušalo tudi maestra Eugenia Fagianija, ki velja za enega najboljših orglarjev v Italiji in je poznan tudi v tujini. Nazadnje so bili toplega sprejema deležni otroci slavnega bolonskega otroškega zbora *Mariele Ventre*, ki delujejo v Antonianumu v Bologni. Ta otroški zbor so ustanovili pred več kot šestdesetimi leti, danes pa ga uvrščajo med najbolj znane zборе na svetu. Peli so že na številnih koncertih s slavnimi glasbeniki tako doma kot v tujini.

Ob koncu večera je občinstvo nagovoril generalni minister br. Michel Perry, OFM. Z mislimi in besedami iz Sončne pesmi je spregovoril o velikih nevarnosti, ki grozijo našemu skupnemu domu. Navzoče je pozval k še nečem večjem, k varovanju doma in skrbi zanj. Poudaril je, da moramo ponovno odkriti resnico, da je vse Božji dar – dobiček ni dovolj dober nagib za pristno človeško življenje. V svetu, kjer je vse, celo igra, postalo tržno blago, je treba verjeti, da ne moremo živeti brez poezije, pesmi in lepote, čeprav niso 'koristne' v običajnem pomenu besede. Ob premišljevanju življenja svetega Frančiška je br. Michel rekel, da je Frančiškov Bog trpeči Bog – Bog, ki je v svoji človečnosti deležen trpljenja in ki je vsemu stvarstvu dal neodtujljivo dostojanstvo. To je ljubeznivi Bog, na katerega odgovarja poetična duša svetega Frančiška v Sončni pesmi: *Hvalite in povečujte mojega Gospoda in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti*.

Razmišljanje o globalnih migracijah in odzivi nanjo

SEDEM ZADNJIH BESED – SEDEM DEJANJ

Sedem zadnjih besed je pobožnost, ki nam pomaga razmišljati o besedah, ki jih je na križu izrekel Jezus iz Nazareta. Ob molitvi, ki se po izročilu moli med postnim časom, verniki lahko premišlujejo o Jezusovem trpljenju in se poistovetimo z njim.

Organizacija *Franciscans International* ponuja sodobno različico tega postnega izročila, ko razmišlja o Jezusovih zadnjih besedah v luči migracij. Kot je Jezusa iz Nazareta razčlovečilo kruto trpljenje, so danes tudi mnogi migranti in begunci razčlovečeni zaradi nasilja in revščine, nepravičnih zakonov in neustreznih migracijskih politik, ksenofobije, rasizma in še mnogih drugih stvari. V letu 2017 je bila mednarodna migracija rekordno visoka, dvesto osemindeset milijonov ljudi je namreč živel izven države izvora (Združeni narodi, Poročilo o migracijah 2017).

Papež Frančišek, ki je izrazil »posebno skrb zaradi prisilne narave mnogih sodobnih migracijskih tokov,« je pozval k »usklajenemu in učinkovitemu odzivu na te izzive« (forum Migracija in mir 2017). S svojo vizijo, ki jo lahko ubesedimo s štirimi glagoli: sprejeti, zaščititi, pospeševati in vključevati« (papež Frančišek, forum Migracija in mir 2017), vabi vernike, da se na vprašanje migracij odzovejo pravično, sočutno in izčrpno.

Tudi Združeni narodi so začeli proces izdelovanja globalnega dogovora za varne, urejene in redne migracije, ki naj bi bil prvi medvladni sporazum na temo mednarodnih migracij. Različni akterji, med drugim nevladne organizacije, kot je *Franciscans International*, v tem trenutku skušajo doseči, da bi ta globalni dogovor vključeval celostni pristop do migracij, ki bi temeljil na pravicah.

S premišljevanjem Kristusovega trpljenja v postnem času se lahko vključimo v globoko, duhovni razmislek o danostih, s katerimi se soočajo mnogi naši migrantski in begunski bratje in sestre in razmislimo o tem, kako se bomo na to pereče vprašanje odzvali. Sedem dejanj, ki jih predlagamo, in za katere smo dobili navdih v izjavi Svetega sedeža z naslovom *Odziv na begunce in migrante: dvajset*

ukrepov in v dokumentu civilne družbe z naslovom *Now and How, Ten Acts for the Global Compact*, je takšnih, s katerimi lahko verniki in ljudje dobre volje podpirajo in ohranjajo dostojanstvo naših migrantskih in begunskih bratov in sester in njihove človekove pravice.

»Ko opazujemo migrante in begunce, zna takšen pogled odkriti, da ne prihajajo praznih rok. Poleg zvrhanega koša izvirne domače kulture prinašajo s seboj tudi veliko mero poguma in energije, sposobnosti in pričakovanj. Tako bogatijo življenje narodov, ki jih sprejemajo.«

Papež Frančišek, 51. svetovni dan miru

Fotografije: (levo) Družina migrantov počiva v La 72, v zatočišču za migrante in begunce, ki ga vodijo frančiškanski bratje (OFM) in sestre (FMM) in Tenosiquu, v Mehiki. Za njimi je križ svetega Damijana, ki upodablja trupla izginulih migrantov, ki so pokopana v skupnem grobišču. © UNHCR/Sebastian Rich.

(naslovna stran) Spominsko obeležje s krstami stoji ob mehiško-ameriški meji. Vsaka krsta predstavlja določeno število migrantov, ki so umrli med prečkanjem meje v določenem letu. © Tomas Castelazo

1. »Oče, odpústi jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

»In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Lobanja, so tam križali njega in oba hudodelca, enega na desnici in enega na levici. Jezus je govoril: »Oče, odpústi jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Lk 23,33-34

POUČITI SE O VZROKIH ZA MOBILNOST OSEB, MIGRACIJSKIH DANOSTIH IN DEJANSKIH VZROKIH ZA KSENOFOBIO, RASIZEM IN DISKRIMINACIJO

Papež Frančišek je nedavno nagovoril predstavnike katoliških univerz ter učitelje in jih spodbudil k temu, da bi »poglobili teološki razmislek o migrantih kot znamenju časov«. V mnogih državah po vsem svetu so migracije v resnici postale sporno vprašanje, in v času izjemno velike negotovosti in nemira, ko prevladujejo »lažne novice« in hkrati neobvladljiva sumničenja in strah, je vse prelahko migrante in begunce kriviti za težave, ki pestijo današnji svet.

Temu se lahko izognemo. Naš odziv na migracije lahko temelji na zanesljivih dejstvih in informacijah o vzrokih za človeško mobilnost, o danostih, v katerih živijo naši migrantski in begunski bratje in sestre, in mnogih darovih, ki jih prinašajo. Tako bomo lahko bolje razumeli osnovne vzroke za globalne migracije (na primer konflikti, negotovost, preganjanje, kršenje človekovih pravic, strukturne neenakosti, spremembe podnebja in degradacija okolja), odpravili nevednost in strah, ki sta temelj za družbeno izključevanje (ksenofobijo in rasizem) in odkrili mnoge pozitivne vidike, ki so doprinos migracij k globalnemu razvoju.

Poleg tega lahko svoje poznavanje trenutnega pojava migracij razširimo še dlje od zgolj dejstev in števil. Če si vzamemo čas za teološki razmislek o tem, kako resna je situacija, ki jo doživljajo naši migrantski in begunski bratje in sestre, bomo v njihovih obrazih morda uzrli Kristusa, ki se je poistovetil z ubogimi in lačnimi, zatiranimi in tujci (Mt 25).

Fotografija: Pripadniki ljudstva Rohingja na zasilnih splavih bežijo iz Mjanmara prek reke Naf v begunske kampe v Teknafu v Bangladešu. Splave iz bambusovih palic in kanistrov so si zgradili že tri tedne prej, ko so jih prisilno izselili iz domov in so obtičali na obrežju reke. © UNHCR/Andrew McConnell.

2. »Resnično, povem ti: Danes boš z menoj v raju.«

Eden od hudodelcev, ki sta visela na križu, ga je preklinjal in mu govoril: »Ali nisi ti Mesija? Reši sebe in naju!« Drugi pa mu je odgovoril in ga grajal: »Ali se ti ne bojiš Boga, ko si v isti obsodbi? In midva po pravici, kajti prejemava primerno povračilo za to, kar sva storila; ta pa ni storil nič hudega.« In govoril je: »Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« In on mu je rekel: »Resnično, povem ti: Danes boš z menoj v raju.« Lk 23,39-43

MIGRANTOM IN BEGUNCEM PRISKOČITI NA POMOČ V LOKALNIH SKUPNOSTIH TER GRADITI PRIJAZNO IN VKLJUČUJOČO DRUŽBO

Izkazalo se je, da so migracije med najbolj spornimi političnimi vprašanji današnjega časa, ker povzročajo močno polarizacijo v javni razpravi in konfliktke v skupnostih po vsem svetu. Napetosti in zaskrbljenost, povezani z migracijo so se okrepili zaradi kriminalizacije migracij, s ki je odziv mnogih vlad. Ta vodi v socialno izključevanje in prisili migrante in begunce, da se skrivajo, jih prikrajša za dostop do osnovnih človekovih pravic in jim preprečuje, da bi v polnosti sodelovali v gostiteljski skupnosti in ji dali svoj prispevek.

Frančiškanski možje in žene smo poklicani, da posvojimo duha sprejemanja ob misli nato, da naši migrantski in begunski bratje in sestre niso storili »nič hudega« (Lk 23,41). Papež Frančišek nas spodbuja, da »premagamo ravnodušnost in premagujemo strahove z velikodušnim sprejemanjem tisti, ki trkajo na naša vrata« (Forum Migracija in mir 2017).

Sprejemanje migrantov v naše skupnosti, izkazovanje gostoljubja begunski družini ali pa zavzemanje za njihove pravice lahko negativno podoba, povezano z migracijami, spremeni v pozitivno. »Zdi se, da programi za sprejem, ki že delujejo na različnih krajih, omogočajo osebno srečanje, dopuščajo kvalitetnejše usluge in zagotavljajo več uspeha« (papež Frančišek, Forum Migracija in mir 2017). Ko sprejememo naše migrantske in begunske brate in sestre, gradimo raj, ki nam ga je Jezus obljubil na križu.

Fotografija: Emily and Gijs, londonski par gosti Areejo, begunko iz Sudana. »To je ena najboljših

stvari, ki so se mi zgodile v življenju. Počutim se kot doma,« je povedala Areeja. © UNHCR/Aubrey Wade.

»Ob tem je pomembno, da na migrante ne gledamo samo z vidika legalnosti ali ilegalnosti, ampak predvsem kot na osebe, ki jih ščiti njihovo dostojanstvo in lahko prispevajo k blaginji in napredku vseh.«

Papež Frančišek, svetovni dan migrantov in beguncev 2016

državah dobili mednarodno zaščito. Nebrzdano nasilje v tej regiji je vzrok za begunsko krizo, ki je prezrta. © UNHCR/Markel Redondo.

»Pri tem posebej mislim na ženske in otroke, ki se znajdejo v razmerah, da so izpostavljeni nevarnostim in izkoriščanju, celo suženjstvu.«

Papež Frančišek, 51. svetovni dan miru

3. »Žena, glej, tvoj sin! Sin, glej, tvoja mati!«

Ko je Jezus videl svojo mater in zraven stoječega učenca, katerega je ljubil, je rekel materi: »Žena, glej, tvoj sin!« Potem je rekel učencu: »Glej, tvoja mati!« In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi.

POZNATI RAZSEŽNOSTI MIGRACIJ, POVEZANIH S SPOLOM, IN SPODBUJATI ZAŠČITO MIGRANTK, BEGUNK IN OTROK

Čeprav so ženske leta 2017 predstavljale le nekaj manj kot polovico (48,4 %) mednarodnih migrantov, so ženske in dekleta še zlasti izpostavljene kršitvam človekovih pravic. Za mnoge je nasilje na podlagi spola vse preveč pogost pojav: nasilje je torej vzrok za migracije in tudi zelo žalostna danost. Priseljene ženske in dekleta so dovzetne za različne oblike diskriminacije, izkoriščanje, telesne in spolne napade in trgovino z belim blagom. Naš odgovor na migracijo mora torej vsebovati poznavanje razsežnosti mednarodnih migracij, povezanih s spolom in občutljivost zanje.

V svoji poslanici ob praznovanju 51. svetovnega dne miru, nas je papež Frančišek pozval k »dolžnosti priznavanja in spoštovanja neodtujljivih pravic vseh, ki bežijo pred resnično nevarnostjo ter si iščejo zatočišča in varnosti, da bi jih tako obvarovali izkoriščanja«.

Frančiškani smo poklicani k varovanju pravic migrant in begunk, k spodbujanju enakosti spolov in h krepitevi vloge žensk in deklic. To lahko storimo s podpiranjem nacionalnih politik, ki bi varovale pred izkoriščanjem ali diskriminacijo na podlagi spola, kot so predpisi o delu, ki zagotavljajo enako plačilo za ženske, in zakoni, ki jim omogočajo dostop do osnovnih zdravstvenih služb. S tem bomo potrdili, da »Bog nikogar ne diskriminira: Gospod varuje tujce, podpira siroto in vdovo« (papež Frančišek, 51. svetovni dan miru).

Fotografija: Genesis z enoletnim sinom v najemniški sobi v Tenosiqueju, v Tabascu v Mehiki. Sina je rodila potem, ko so jo v Hondurasu večkrat spolno napadli. Celotne družine s tako imenovanega severnega trikotnika (Honduras, Salvador in Gvatemala) bežijo s svojih domov, da bi v sosednjih

4. »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

Okrog devete ure je Jezus zavpil z močnim glasom: »Elí, Elí, lemá sabahtáni?« to je: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« Ko so nekateri, ki so tam stali, to slišali, so govorili: »Ta kliče Elija.« Mt 27,46-47

SPREMLJATI IN PODPIRATI MIGRANTE IN BEGUNCE, KI JIM GROZITA PRIDRŽANJE ALI DEPORTACIJA

Jezusovo križanje je bil lep primer tega, da se pravica ni izkazala. Tako v evangeliju po Mateju kot v evangeliju po Marku je Jezus obupano zaklical Bogu: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« V najtemnejši in najbolj boleči uri svojega življenja je bila Beseda, ki je postala meso, ob človeku v njegovem občutku zapuščenosti in popolnem brezupu, ki ju mnogi doživljajo ob srečevanju z nepravilnostjo, tragedijami in zatiranjem.

Danes mnogi naši migrantski in begunski bratje in sestre trpijo takšno zapuščenost in obup, ko doživljajo večplastno nepravilnost pred migracijo, med njo in po njej. Za mnoge, ki prestanejo migracijo, je pravica pičla, nepopolna ali je sploh ni. To še zlasti drži, ko migrantom grozi pridržanje ali deportacija.

Poleg tega, da frančiškani zagovarjamo imigracijsko reformo, lahko tudi na različne načine spremljamo pridržane ali deportirane migrantske in begunske brate in sestre ter zanje skrbimo. Lahko jih spremljamo na sodne obravnave ali jih pomagamo priti v stik z odvjetniki. Mobiliziramo lahko verska občestva in pripravimo molitvena bdenja pred centri za pridržanje

ali, če je to mogoče, obiskujemo te centre in ljudem nudimo zelo potrebno spremljanje v času teh travmatičnih trenutkov.

Skupine lahko priskočijo na pomoč družinam in skupnostim ljudi v pridržanju ali tistim, ki so jih deportirali ter jim nudijo pomembno pastoralno, duhovno in medversko podporo. Takšna dejanja lahko osvetlijo nečloveško ravnanje, ki so mu pogosto priča imigranti brez dokumentov zaradi neučinkovitih imigracijskih sistemov in zaradi ljudi, ki služijo s pripiranjem migrantov.

Fotografija: Begunci in migranti iz Podsaharske Afrike spijo na tleh v centru za pridržanje Tariq al-Sikka v Tripoliju, kjer libanonske oblasti zadržujejo tiste, ki so jim preprečili prečkanje Sredozemskega morja v čolnih. © UNHCR/Iason Foounten.

5. »Žejen sem.«

Nato je Jezus, ker je vedel, da je že vse izpolnjeno, in da bi se izpolnilo Pismo, rekel: »Žejen sem.« Tam je stala posoda, polna kisa. V kis namočeno gobo so nataknili na hizop in mu jo podali k ustnicam. Jn 19, 28-29

MIGRANTOM IN BEGUNCEM ZAGOTAVLJATI DOSTOP DO VIROV, VKLJUČNO Z DOSTOJNIMI POGOJI ZA ŽIVLJENJE, DELOM IN DRUGIMI OSNOVNIMI SOCIALNIMI STORITVAMI

Ko je Jezus na križu zaklical, da je žejen, je bil to izraz njegove človeške potrebe, ki spominja na obupane krike mnogih današnjih migrantov in beguncev. Mnogi od njih se potem, ko za seboj pustijo težke razmere, polne nasilja, srečujejo s pomanjkanjem in nimajo dostopa do človekovih pravic, kot so dostojni življenjski pogoji, zaposlitev in sodno varstvo. Na poti migrantom primanjkuje celo osnovnih potrebščin,

kot je voda. Od dostopa do teh virov je velikokrat odvisno celo njihovo preživetje.

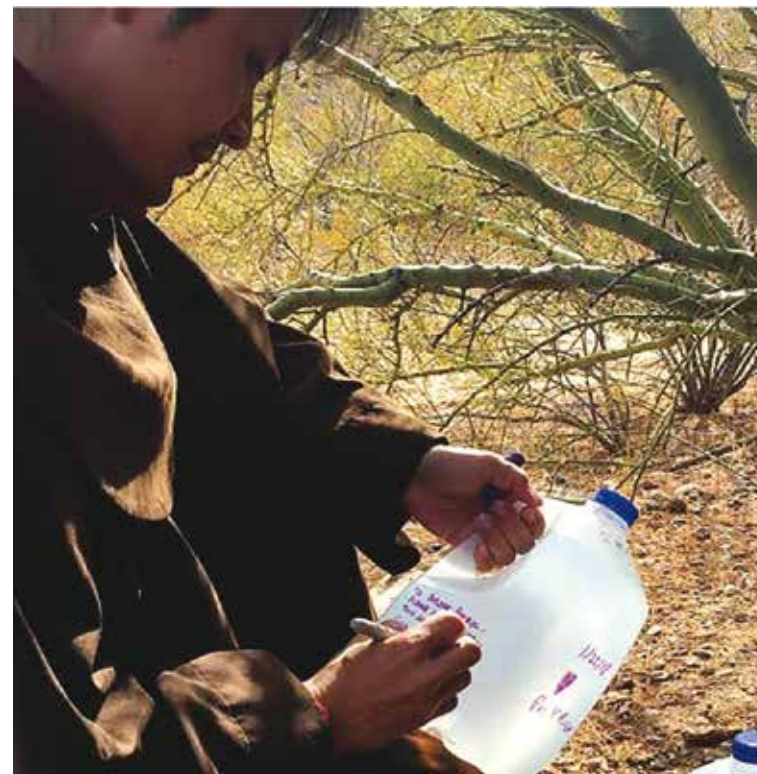
Različne oblike neenakosti so eno glavnih vzrokov globalnih migracij. Učenci svetega Frančiška in svete Klare smo dolžni služiti pravičnosti in si zamišljati svet, v katerem bodo viri pravično razdeljeni. S svojim delom moramo zagotoviti, da bodo naši migrantski in begunski bratje in sestre imeli dostop do zelo potrebnih storitev, kot so zdravstvene storitve, nastanitev, prehranska varnost in izobraževanje.

Mnoge vire in družbeno podporo, ki jo imamo pogosto za samoumevno, lahko frančiškani delimo tudi tako, da migrantom in beguncem omogočimo neposredne storitve, ki jih lahko nudijo lokalna verska občestva. Obiskovanje centrov za pridržanje, zavzemanje za pravično plačilo, zajtrk za dninarje in podpiranje organizacij in podjetij ki jih vodijo imigranti, lahko tej ranljivi skupnosti pomaga do dragocenih virov in podpore. Ker pa so migrantske in begunske skupnosti pogosto prikrite, je treba k njim pristopiti hote in z razumevanjem (tudi h kulturnim in jezikovnim potrebam).

Fotografija: br. Sam Nasada, OFM, iz province svete Barbare, migrantom, ki bodo prečkali puščavo med Mehiko in Združenimi državami, na platenke z vodo piše sporočila. © Br. Sam Nasada, OFM.

»Nič več ne moremo ohranjati nespremenljive gospodarske neenakosti, ki nam preprečuje, da bi udeleženi načelo univerzalne ... zemeljskih dobrin. Vsi smo poklicani k udeležanju procesov odmere, ki so spoštljivi, odgovorni in navdahnjeni ...

**Papež Frančišek,
Forum Migracija in mir 2017**

6. »Izpolnjeno je.«

»Ko je Jezus vzel kisa, je rekel: <Izpolnjeno je.> In nagnil je glavo in izročil duha.« Jn 19,30

POVEZATI SE S SKUPINAMI ZA PRAVICE
IMIGRANTOV IN LOBIRATI ZA SOČUTNE IN
ČLOVEŠKE IMIGRACIJSKE POLITIKE

Sprejemanje naših migrantskih in begunskih bratov in sester je trajen projekt, ki ga ne bomo zaključili v enem koraku, zato se moramo celostno udeleževati pri delu za pravičnost in pogled upirati k temeljnim, sistematskim spremembam. Pomembno je torej, da se povežemo s skupinami za pravice imigrantov in drugimi organizacijami za človekove pravice, da bomo lahko pri vladnih predstavnikih lobirali za sprejetje sočutne in človeške imigracijske politike.

Kot nas papež Frančišek pogosto poziva, moramo delati za to, da bomo našim migrantskih in begunskim bratom zagotovili »pogoje, da bi se mogli uresničiti kot osebe v vseh razsežnostih, ki tvorijo človekost, kot jo je želel Stvarnik« (papež Frančišek, svetovni dan migrantov in beguncev 2018).

Sodelovati moramo z voditelji skupnosti, oblikovalci zakonov in našimi migrantskimi in begunskimi brati, da bomo lahko prepoznali njihove potrebe in predlagali politike, ki bodo varovale človekovo dostojanstvo in človekove pravice. Te politike bi morale nuditi zaščito vsem osebam, ki se odločijo za migracijo. Pravno varstvo pa ne sme biti omejeno zgolj na čas, ki ga migranti in begunci preživijo v ciljni državi. Zaščita mora veljati tudi tedaj, če in ko se migranti in begunci odločijo vrniti v državo izvora. Pri vladah moramo lobirati tudi za to, da bodo migrantom zagotovile resnično prostovoljen povratek brez kakršne koli prisile ali groženj s pridržanjem.

Fotografija: br. Abel Garcia, OFM, frančiškan iz province Svetega imena, skupaj z organizatorji in aktivisti za pravice imigrantov demonstrira za pravično in sočutno reformo imigracijske politike ZDA. © Br. Christian Seno, OFM.

7. »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha.«

»Bilo je že okrog šeste ure, ko se je stemnilo po vsej deželi do devete ure, ker sonce ni dajalo svetlobe. Zagrinjalo v templju se je pretrgalo po sredi. Jezus je zaklical z močnim glasom in rekel: <Oče, v tvoje roke izročam svojega duha.> In ko je to rekel, je izdihnil.« Lk 23,44-46

SPODBUJATI POZITIVNO PODOBO MIGRACIJ
IN V NAŠIH VERSKIH SKUPNOSTIH USTVARJATI
VKLJUČUJOČE, PRIJAZNO OKOLJE ZA
MIGRANTE IN BEGUNCE

Kot učenci svetega Frančiška in svete Klare iz Assisija imamo frančiškani posebno nalogo, da sprejmemo tiste v svoji sredi, ki nimajo take sreče. Ta duhovni in zgodovinski klic biti med *majhnimi* svojega časa lahko živimo na različne načine. Kot je zapisal papež: »pomnožiti priložnosti za medkulturne izmenjave, dokumentirati in širiti 'dobre prakse' integracije ter razvijati programe, ki bodo pripravili lokalne skupnosti na integrativne procese« (papež Frančišek, svetovni dan migrantov in beguncev 2018).

Uresničiti pa moramo tudi veliko bolj temeljno spremembo: spreobrniti moramo svoja srca. Frančiškani, opremljeni z vero v skupno dostojanstvo in človečnost, lahko spreminjamo napačne predstave o migracijah in negativno podobo o njih. Spodbujamo lahko sprejemanje in vključevanje naših migrantskih in begunskih bratov v naše verske in lokalne skupnosti ter v družbo na splošno.

Kot verniki lahko svoje učenje, teološko misel in molitveno življenje prepojimo s hvaležnostjo za mnoge darove, ki jih prejemamo v naših migrantskih in begunskih bratih in sestrah. S tem ne prinašamo njihovih radosti le pred Gospoda, temveč tudi pred Božje ljudstvo.

Fotografija: papež Frančišek je stisko migrantov in beguncev postavil za eno od osrednjih nalog svojega papeževanja. Na fotografiji je njegovo srečanje z notranje razseljenimi osebami (IDP) v Banguiju v Srednjeafriški republiki. © MINUSCA/Nektarios Markogiannis.

»Vsak tujec, ki trka na naša vrata, je priložnost za srečanje z Jezusom Kristusom, ki se poistoveti s sprejetim ali zavrženim tujcem vsake dobe.«

**Papež Frančišek,
svetovni dan migrantov in beguncev 2018**

SKLEPNA MOLITEV

Vzvišeni in veličastni Bog, ubogo, križano Kristusovo telo je v svetem Frančišku in sveti Klari navdihnili pristno, ljubečo skrb za uboge in zatirane. Sledimo njunemu zgledu in premišljujemo sedem zadnjih besed, ki jih je Jezus Kristus izrekel na križu.

Po zgledu Frančiška in Klare molimo,

da bi v zrenju tvojega ubogega, križanega telesa, Kristusovo telo uzrli tudi v tistih, ki doživljajo krivice in nasilje, da bi v premišljevanju tvojih besed na križu, slišali tvoje klice, ki odmevajo v klicih naših migrantskih in begunskih bratov in sester, da bi ob premišljevanju tvojega trpljenja začutili sočutje in bi znali izkazovati milost njim, ki so razseljeni in izključeni in da bi v želji posnemati tebe, ki si sprejel vse, tudi mi sprejeli vse, še zlasti tujce in izobčene.

Tako kot se je grenkoba, ki jo je Frančišek najprej občutil, ko je objel gobavca, spremenila »v sladkost duše in telesa« (Oporoka), naj se tudi grenkoba, ki jo bomo občutili ob ksenofobiji in strahu, ko bomo objeli naše migrantske in begunske brate in sestre, spremeni v sladkost pravičnosti in miru.

Ko bomo sprejemali tiste, ki jih imamo za tujce in najmanjše med nami, bomo namreč sprejemali tebe. Amen.

DODATNO BRANJE

- Anja Parish (2017). Gender-based violence against women: Both cause for migration and risk along the journey. <https://www.migrationpolicy.org/article/gender-based-violence-against-women-both-cause-migration-and-risk-along-journey>
- Oddelek za ekonomske in socialne zadeve (2017). Mednarodno poročilo o migracijah 2017 (vrhunci). http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf
- Sveti sedež (2018). Odziv na begunce in migrante: Dvajset ukrepov. <https://holyseemission.org/contents/statements/5a2716362f88c.php>
- Now and How: Ten Acts for the Global Compact. <http://madenetwork.org/tenacts>

- Papež Frančišek (2015). Migrants and refugees challenge us. The response of the Gospel of Mercy. https://w2.vatican.va/content/francesco/en/messages/migration/documents/papa-francesco_20150912_world-migrantsday-2016.html
- Papež Frančišek (2017). Govor papeža Frančiška članom Mednarodne federacije katoliških univerz. https://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2017/november/documents/papafrancesco_20171104_federazione-universita-cattoliche.html
- Papež Frančišek (2017). Govor papeža Frančiška udeležencem Mednarodnega foruma Migracija in mir. http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2017/february/documents/papafrancesco_20170221_forum-migrazioni-pace.html
- Papež Frančišek (2017). Migranti in begunci – moški in ženske v iskanju miru. http://sl.radiovaticana.va/news/2017/11/24/iz%C5%A1la_je_poslanica_za_svetovni_dan_miru_2018/1350970
- Papež Frančišek (2017). Sprejeti, zaščititi, pospeševati ter integrirati migrante in begunce. <http://katoliska-cerkev.si/poslanica-papeza-franciska-za-104-svetovni-dan-migrantov-in-beguncev-2018>
- O sedmih zadnjih besedah smo premišljevali v luči dejstva, da je Bog Jezusa Kristusa obudil od mrtvih. Ta vera nas spodbuja, da se zavzemamo za človekove pravice naših migrantskih in begunskih bratov in sester in jih varujemo, prinašamo upanje v na videz brezupne situacije in skušamo izboljšati položaj tistih, ki še vedno trpijo.
- Franciscans International - Glas Združenih narodov
- Ženeva: 37-39 rue de Vermont, P. O. Box 104, CH-1211 Ženeva 20, Švica
- Tel.: +41 22 7 79 40 10, Faks: +41 22 7 79 40 12, geneva@fiop.org
- New York: 246 East 46th Street #1, New York, NY 10017-2937, Združene države
- Tel.: +1(917) 675 1075, newyork@fiop.org
- <http://franciscansinternational.org>

COP24 Katowice 2018

KONFERENCA ZDRUŽENIH NARODOV O PODNEBNIH SPREMEMBAH

Frančiškani na COP24 (1/3) Kaj je COP24?

Okvirna konvencija Združenih narodov o podnebnih spremembah (UNFCCC) je mednarodna okoljska pogodba, ki je bila sprejeta leta 1992 in je stopila v veljavo leta 1994, potem ko jo je potrdilo zadostno število držav. Pogodbenice se od 1995 vsako leto srečujejo na konferencah pogodbenic (COP), da bi ocenile napredek v ravnanju z okoljem. COP21 v Parizu leta 2015 je bila mejnik po več kot dvajsetih letih neuspehov v pogajanjih na ravni ZN v zvezi s podnebjem. Pogodbenice so soglašale s podpisom Pariškega podnebnega sporazuma, katerega cilj je omejitev zvišanja temperature na svetovni ravni na manj kot 2 stopinji v primerjavi s predindustrijsko ravni. Sporazum obravnava izpuste toplogrednih plinov, prilagajanje, finance itn. Pred COP22 ga je potrdilo že več kot 190 držav.

Sodelovanje frančiškanov na COP

Mednarodna frančiškanska delegacija se je leta 2012 udeležila svetovnega vrha v Riu (Rio+20), po katerem se je kot odgovor nanj začel rudarski projekt komisije JPIC. Generalna pisarna JPIC je bila tudi del delegacije tako na COP21 v Parizu kot na naslednjih konferencah COP22 v Maroku ter COP23 v Bonnu. Splošni cilji sodelovanja so bili obveščenost o najnovejšem dogajanju glede podnebj, ukrepanje v smislu solidarnosti, komunikacija s civilno družbo in zavze-manje za frančiškanska stališča glede ekološke krize. Čeprav so bile konference informativne in navdihujoče, v Redu na žalost niso sledile oprijemljive skupne pobude oziroma odločitve glede okolja. Delegaciji tudi v frančiškanski družini ni uspelo dvigniti ozaveščenosti ali povečati občutljivosti glede globalnega segrevanja.

COP24

COP24 se bo v mesecu decembru odvijala v Katowicah na Poljskem. Gospodarstvo Katowic sloni predvsem na rudarstvu, zato odločitev o kraju za konferenco nakazuje velik izziv za podnebna gibanja v smislu obravnavanja družbenih in gospodarskih razmer. Ta COP bo še zlasti ključnega pomena, ker

bodo pogodbenice na njej uradno sprejele 'Pariški pravilnik', ki bo pravno zavezujoča izvedba Pariškega sporazuma.

Priprava

Ker je vloga verskih skupnosti pri obravnavanju tega problema v nenehnem prizadevanju, je ključno, da frančiškani sprejemajo ukrepe, povezane s podnebjem in vztrajno nadaljujejo v to smer. V luči tega bo CONTACT v prihajajočih izdajah objavil nekaj prispevkov o podnebnih spremembah in o vlogi redovnih skupnosti, ki jih bodo napisali strokovnjaki za ukrepanje v zvezi s podnebjem.

Iz Assisija vse do Katowic bo potekalo romanje, ki ga bodo organizirale nevladne organizacije, med drugim *Global Catholic Climate Movement* (GCCM). Z njim bodo spodbujali ozaveščenost družbe in redovnih skupnosti o problemu podnebnih sprememb po vsem svetu. Generalna pisarna JPIC skupaj z Romans VI je v navezi z GCCM z namenom udeležiti se tega romanja.

Generalna pisarna JPIC se prav tako prizadeva za sodelovanje z nevladnimi organizacijami, med drugim z organizacijo FI znamenom izdelati načrt za letošnje sodelovanje s frančiškansko delavnico o podnebj, na kateri se bodo lahko srečali zastopniki krajevnih rudarjev in strokovnjakov za podnebje, z medverskim in ekumenskim molitvenim bogoslužjem in z javnimi podnebnimi ukrepi. Upamo, da bomo s tem dvignili ozaveščenost in spodbudili sedanjo podnebno pobudo med brati in sestrami po svetu.

Generalna pisarna JPIC je vedno odprta za ideje, predloge in vprašanja o tej temi. Pišite nam, če imate zamisel. Oglasili se vam bomo.

Spletne strani za nadaljnje informacije:
UNFCCC

<http://unfccc.int>

Intergovernmental Panels on Climate Change (IPCC)

<http://www.ipcc.ch>

Global Catholic Climate Movement (GCCM)

<https://catholicclimatemovement.global>

Br. Rufino Lim, OFM
Generalna pisarna JPIC - Rim

SVETA DEŽELA, MEDVERSKA KONFERENCA V JERUZALEMU O OKROŽNICI LAUDATO SI'

Cilj konference, ki se je odvijala 12. marca v centru Notre Dame v Jeruzalemu, je bil izraelskim in palestinskim društvom predstaviti okrožnico *Laudato si'* in razpravljati o celostni ekologiji. Izhodiščna točka govornikov, ki so prišli iz treh različnih monoteističnih verstev, in ki so predstavili svoje poglede o skupni temi ekologije, je bil papežev poziv iz okrožnice, da se želi obrniti na vsakega človeka na tem planetu. Dogodka, ki ga je organizirala Komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva v okviru Kustodije, so se udeležili kristjani, judje in muslimani, ki so pozorno poslušali in zastavljali vprašanja.

Dogodka se je udeležil tudi kardinal Peter Turkson, prefekt Dikasterija za služenje celostnemu človeškemu razvoju. »V služenju celostnemu človeškemu razvoju je veliko izzivov, od katerih so mnogi povezani s celostno ekologijo,« je povedal kardinal. »To so izključevanje, brezbržnost, neenakost, pomanjkanje solidarnosti in konflikti, ki prizadenejo mnoge države in prebivalstvo.« V luči tega, kar je papež Frančišek zatrdil v *Laudato si'*, je msgr. Turkson poudaril, da moramo delati za ekološko spreobrnjenje, ki tako posameznike kot skupnost kliče k dejanjem.

Spoštovanje stvarstva je prav tako poudarjeno v Koranu, kot je v svojem govoru razložil prof. Mohammed S. Dajani Daoudi, direktor in ustanovitelj inštituta Wasatia Academic Graduate. »Sveti Koran, ki ga imajo vsi muslimani za glavni vir muslimanskega nauka in resnic, potrjuje, da je Bog ustvaril človeka na zemlji in da je zemlja Božje stvarstvo, ki nam ga je stvar-

nik podaril, da ga spoštujemo. Pravico in odgovornost imamo, da uporabljamo naravo, ki nam jo je podaril Bog, želi pa, da jo tudi varujemo in ohranjamo.«

»Ekološka naloga, ki je bila dana človeštvu, je zapisana v Midrašu v knjigi Pregovorov (Kohélet Rabbah 7, odlomek 28),« je povedal rabin David Rosen, mednarodni direktor medverskih zadev (AJC). Iz Midraša lahko izvlečemo tri temeljne nauke: stvarstvo pripada Bogu, ki ga je ustvaril; človeštvo je Božji partner pri stvarjenju; človekova dolžnost je ohranjati stvarstvo. Da bi torej obnovili odnos z Božjim in okoljem, judje spoštujejo predpise sobotnega počitka in sobotnega leta, med katerim zemljo ciklično in za določen čas puščajo neobdelano.

Prof. Stefano Zamagni, profesor ekonomije na Univerzi Bologna in član Papeške akademije za družbene vede je nato govoril o poslanstvu usmiljenja na področju ekonomije, ki mora: »oblikovati trg, ga počlovečevati. Družba ne more napredovati po poti celostnega človeškega razvoja, če sta učinkovitost in bratstvo ločena,« je povedal profesor.

Konferenco je zaključil kardinal Peter Turkson. Za boljše razumevanje sporočila okrožnice *Laudato si'* je predlagal, da bi poudarjali naslednje: nepretrganost, kolegialnost, pogovor, skrb, spreobračanje, državljanstvo in kontemplacijo. Človekov cilj je »ekološko spreobrnjenje«, ki vodi k »ekološkemu državljanstvu«, to pa v spoštovanje okolja in premišljevanje čudes stvarstva.

Beatrice Guarrera

SREČANJE Z ORGANIZACIJO FRANCISCAN INTERNATIONAL IN UDELEŽBA NA ZASEDANJU UNHRC V ŽENEVI

Sedemintrideseto zasedanje Sveta ZN za človekove pravice se je odvijalo od 26. februarja do 23. marca 2018 v Ženevi. UNHRC, ki je bil ustanovljen leta 2006, je sestavljen iz sedeminštiridesetih držav članic in je subsidiarni organ Generalne skupščine ZN, ki ima vsako leto tri redna zasedanja. Br. Rufino Lim, OFM, se je tega zasedanja in več spremljevalnih dogodkov udeleževal 2 dni (1. in 2. marca) s povabilom organizacije *Franciscan International* (FI). Cilji tega obiska so bili neposredno izkusiti mehanizem UNHRC in obiskati FI ter poglobiti razumevanje njenega dela, ki povezuje zatirane ljudi po svetu z ZN na področju človekovih pravic.

Tema zasedanja UNHRC, ki sem se ga udeležil, je bilo globalno stanje zagovornikov človekovih pravic. Sedeminštirideset delegatov držav članic in predstavnikov različnih nevladnih organizacij je poslušalo poročila posebnih poročevalcev ZN in razpravljalo o njih. Stanje, o katerih so govorili poročevalci, je bilo osupljivo. 70 % tistih, ki zatirajo zagovornike človekovih pravic, so vlade ali javne ustanove. Zagovorniki človekovih pravic so izredno ranljivi pred sistemskim nasiljem držav, ki mnoge od njih celo preganjajo. Stanje v Aziji in Evropi se ne razlikuje zelo.

Kasneje sem se udeležil spremljevalnih dogodkov, ki jih je soorganizirala tudi FI. Teme so bile zagovorniki človekovih pravic v Aziji, odnos med človekovimi pravicami, SDG (cilji trajnostnega razvoja), podnebne spremembe in druga vprašanja, kot so pravica do hrane, ustreznega bivališča in vprašanje otrok vojakov na vojnih območjih na Bližnjem Vzhodu in v Afriki itn.

The Franciscans International in druge nevladne organizacije se trudijo vključiti nekatere človekove pravice, kot so pravice do enakosti in življenja v *Pariški pravilnik*, ki bo zgodovinski mejnik za pravno zavezujoče mednarodno ukrepanje proti podnebnim spremembam in globalnemu segrevanju. To je zato, ker so podnebne spremembe eden od dejavnikov, ki najbolj škodljivo vplivajo na človekove pravice.

Letošnje zasedanje UNHRC je bilo še zlasti pomembno zaradi sedemdesete obletnice Splošne deklaracije človekovih pravic, ki je bila sprejeta na splošnem zasedanju ZN leta 1948. Deklaracija je iz frančiškanskega vidika politična uresničitev evangeljskega duha. Uradni dokumenti Reda vprašanje človekovih pravic pravzaprav omenjajo kot enega od sestavnih delov naše frančiškanske identitete. »Manjši bratje skušajo spoznati vsako obliko nepravčnosti in razčlovečujoče strukture, ki obstajajo na svetu, in delajo za njihovo odpravo. Manjši brat se izrecno odloči za uboge, postane glas za tiste, ki ga nimajo, orodje pravičnosti in miru in Kristusov kvas v svetu« (*Ratio Formationis*, 25b).

Obisk v FI in v UNHRC je pisarni pomagal razumeti njihove mehanizme, resnost stanja na področju človekovih pravic v svetu in dolžnost frančiškanov in animatorjev JPIC, še zlasti, da poslušajo in prenašajo glas tistih, ki ga nimajo. Ključno je, da evangelij, ki ga učimo, izrazimo s prizadevanjem za zavarovanje pravic zatiranih.

Br. Rufino Lim, OFM;
JPIC General Office - Rim

Plenarni svet reda v Nairobiju, Kenija od 9. do 30. junija 2018

KDOR IMA UHO NAJ POSLUŠA, KAJ GOVORI DUH MANJŠIM BRATOM

Generalno vodstvo običajno tri leta po generalnem kapitlju skliče Plenarni svet reda. Letošnji, ki poteka v Nairobiju v Keniji, je nekoliko drugačen od prejšnjih. Delavnega gradiva nismo prejeli vnaprej, ampak smo prisluhnili poročilom, ki so jih pripravile posamezne konference. Naša provinca spada v južnoslovansko enoto. Generalni definitorij želi videti v kakšnem stanju je red danes, zato se je odločil, da bo prisluhnil bratom.

V Nairobi sva potovala skupaj s fra Tomislavom Šankom iz Zadarske province. Polet prek Brnika in Pariza v Nairobi je potekalo brez zapletov. Potrditev, da Afrika opravičeno nosi ime mlada celina, sem prejel že na letalu proti Keniji. Na bližnjih sedežih sem našel vsaj petnajst otrok. Pred menoj je sedela deklica, ki se je večkrat radovedno ozrla nazaj in preverjala kaj počnem. Običajno ni imela pripomb. Ob 21. uri po lo-

kalnem času (eno pred našim) smo pristali na letališču Jomo Kenyata, ki se imenuje po kenijskem borcu proti kolonializmu. Bil je prvi predsednik mlade države od leta 1963 do 1978. Nairobi v masajskem jeziku pomeni »mrzla reka«. Mesto, ki ima z okolico 6,5 milijona prebivalcev, leži na nadmorski višini 1800 metrov. Najnižje temperature so v juniju in juliju. Čeprav je metropola tik pod ekvatorjem se lahko temperature spustijo tudi na 8 stopinj Celzija. Na to je predhodno opozoril generalni definitor fra Ivan Sesar, ko je svetoval: »S seboj vzemi pulover!« V resnici mi je prišel prav. Preplašen od svaril zdravnice, ki me je v infekcijski ambulanti v Ljubljani cepila proti rumeni mrzlici, hepatitisu in tetanusu, sem ob prihodu v Kenijo pričakoval roj komarjev, ki čakajo prav name in me bodo zagotovo okužili z malarijo. Zaenkrat se nisem srečal še z nobenim predstavnikom te tretje egiptovske nadloge. Hvala Bogu!

Bratje iz tajništva Plenarnega sveta so bili dobro pripravljeni na naš prihod. Za prevoz v dom duhovnih vaj, ki ga vodijo sestre Dimesse, je bilo poskrbljeno. Niti italijanski generalni definitor fra Antonio Scabio ne pozna te kongregacije, čeprav sestre izhajajo iz Italije. Večer je bil hladen, dobrodošlica v domu pa topla. Značilna frančiškanska gostoljubnost in domačnost me vedno prevzameta.

Okrog doma duhovnih vaj, ki je približno pol ure vožnje oddaljen od centra mesta, je lep park in visok zid. Pred vhodom je paznik, ki pozorno preveri vsakogar, ki želi vstopiti na posestvo. Podobno je, če želiš vstopiti v banko ali veleblagovnico. Pregled je tako dosleden kot na letališčih. Odsvetovali so nam, da se zvečer sami odpravimo ven, saj je mesto znano po nasilju, ki se dogaja pretežno ponoči. Čez dan menda v tem smislu ni nobenih težav.

Začetek plenarnega sveta je bil slikovit. Preden smo slovesno vstopili v sejno dvorano, smo prisostvo-

vali programu folklorne skupine iz Burundija. Mladi moške so z bobni, petjem in plesom razkrili delček starodavne afriške kulture. Nekateri bratje so zaplesali z njimi. Prvi pozdravni govor z naslovom: »Vrni se k svoji prvotni ljubezni!« je imel generalni minister fra Michael Anthony Perry: »V Apokalipsi je zapisano: 'Kdor ima uho, naj prisluhne, kaj govori Duh Cerkvam' (Raz 2,7). Pri pripravi plenarnega sveta je generalni definitorij zelo resno vzel ta citat Svetega pisma. Naša želja je, da bi bile te besede navdih tudi za vsakega izmed vas. Nekateri generalni vizitatorji mi poročajo, kako so bratje izgubili energijo, strast in veselje do svoje prvotne ljubezni. Ta začetna ljubezen ima tri izhodišča: ljubezen do Kristusa, ljubezen do bratov in ljubezen do Cerkve. Tem temam bomo v času Plenarnega sveta reda posvetili vso pozornost. Prosim Svetega Duha naj nas osvobodi strahu, naj podari poguma iziti iz sebe v skrivnost Boga, ki nam pomaga živeti poslanstvo v katerega nas je poklical!«

Nato nas je pozdravil provincial province v Keniji fra Carmelo Giannone: »Regina caeli, laetare, alleluia! Po 800 letih je končno prišel trenutek, da lahko Afrika gosti Plenarni svet reda. V imenu vseh afriških bratov, bi se rad zahvalil tistim, ki so izbrali Afriko za kraj praznovanja tega pomembnega bratskega zbora. Bratje, dobrodošli v Afriki, zlasti v regiji Velikih jezer in Srednje vzhodne Afrike. Naj vas Gospod blagoslovi in vam podari svoj mir.«

Po pozdravih nam je generalni definitor fra Valmir Ramos predstavil Pravilnik Plenarnega sveta, moderatorji pa so nam orisali metodologijo dela. Uvodna sveta maša je bila zvečer. Vodil jo je generalni minister fra Michael Perry. Med sveto mašo nas je takole nagovoril: »Dragi bratje, sporočilo današnje božje besede je jasno: če se vrnemo k Bogu, če Bog ponovno postane središče našega življenja, bo obljuba preroka Elija veljala tudi za nas: 'Moka v loncu ne bo pošla in olja v vrču ne bo zmanjkalo' (1 KR 7, 15). Bog bo spremenil naša razočaranja in naše skrbi v zvezi s prihodnostjo v novo pesem upanja. Pogum, bratje, zakaj Bog je tukaj!« Med sveto mašo je prepeval zbor sv. Pavla iz Nairobija. Pesmi so bile polne afriškega ritma in ži-

vahnosti. Skupina mladih je med petjem zaplesala. Po dolgih letih sem doživel ritmično mašo. Nazadnje pod vodstvom skladatelja Gačnika.

Prisluhnili smo predavanju dr. Maryann Cusimano Love iz Amerike. Naslov predavanja, ki so nam ga predvajali preko videa, je bil: Globalizacija in prihodnost. Predavateljica je spregovorila o Laudato si, uboštvu, miru, ljubezni in skrbi za stvarstvo. Vsi moramo služiti globalnemu miru. Združiti moramo ljubezen in akcijo. Mir je najprej vprašanje odnosov. Ves svet potrebuje duhovnost sv. Frančiška. Dejstvo je, da je največ konfliktov tam, kjer je revščina. Revščina povzroča vojne. Ogromno ljudi je rojenih v revščino, več kot kdajkoli v zgodovini. Revščina je vprašanje življenja in smrti in ne samo kvalitete življenja. Vloga vas frančiškanov za mir na svetu ni zanemarljiva. Na revščino lahko opozorite svet, predvsem pa Cerkev. Katoličanov ni malo. Naravnost poklicani ste, da vstopite v revščino in ustvarjate odnose tam, kjer jih ni. Ne čakajte na ekonomiste in pobude posameznih držav, izkoristite svojo karizmo!«

Predavanju so sledila poročila posameznih konferenc. Poročila smo prekinili zaradi obiska Nigerijskega kardinala Johna Onaiyekana. Misel iz njegovega nagovora: »Trenutno se v Cerkvi v Nigeriji trudimo poglobiti vero katoličanov in poskrbeti za naše izseljence, ki jih je po svetu več kot 10 milijonov. Prosim vas, da v vaših deželah poiščete med našimi zdomci kristjane, saj velikokrat zaradi slabega odnosa domačinov opustijo versko življenje in se ne pridružijo krajevnim Cerkvam.« Predavanju je sledila sveta maša, med katero so sodelovali frančiškanski bogoslovci iz Kenijske province.

Naslednje dni smo nadaljevali s poročili konferenc. Vsaka konferenca ima na razpolago eno uro: pol ure predstavitev, pol ure vprašanj. Na tak način se vedno bolj jasni podoba reda. Moderatorji so se odločili za dialoško metodo, zato nam dajo nekaj časa za pogovor po skupinah, ne samo za vprašanja.

V poročilu Evropskih in severno ameriških konferenc so prevladovala besede: ostarelost, pomanjkanje

poklicev, porabniška družba, relativizem in sekularizem, oddaljenost mladih, pesimizem, teorija spolov, razpad družine ... V drugih konferencah so bile najpogostejše besede: brezposelnost, revščina, fizično nasilje (samo v Braziliji vsak dan umre nasilne smrti 164 ljudi), organizirani kriminal, kulturne razlike (v azijski konferenci je več kot 2000 različnih etničnih skupin), pomanjkanje socialne varnosti, dvojna Cerkev: Cerkev klerikov in Cerkev, ki je blizu ljudem... V vseh poročilih pa so se slišale besede: individualizem, vprašanje identitete, kriza bratskega življenja v naših skupnostih, zlorabe, hitro spreminjanje kulture na vseh celinah, različne vrste nasilja, korupcija, pohod virtualne tehnologije, begunci in migranti, skrb za okolje, misijoni... Izrečeno je bilo tudi veliko pozitivnega, predvsem o našem služenju, uresničevanju naše karizme, ljubezni do Cerkve, do ubogih, izkoriščanih, brezdomcev in pogumu v iskanju periferij našega časa.

Prvi del Plenarnega sveta je bil posvečen poslušanju. Na drugi del smo se pripravili z meditacijo v kateri smo prosili Sv. Duha za dar razločevanja. Misel iz meditacije: »Vprašati se moramo, če in kako se tudi mi

pustimo nagovoriti evangeliju, če je le ta res 'priročnik' za vsakdanje življenje in za odločitve, ki jih moramo sprejeti. Vprašati se moramo, če je Jezus res naša prva in edina ljubezen, kot smo se odločili in obljubili z našimi zaobljubami? Samo če je to res, lahko in moramo v resnici in usmiljenju ljubiti vsakega, ki ga srečamo v življenju, ker se bomo ob Jezusu učili kako ljubiti in kaj pomeni ljubezen; znali bomo ljubiti, ker bomo imeli njegovo srce. Ali naše službe, naše delo, naša prisotnost ustreza temu, k čemur je Sveti Duh klical naše ustanovitelj in ali je primerna za današnjo družbo in Cerkev? Je kaj, kar bi morali spremeniti? Ali imamo enako navdušenje do ljudi, da bi z njimi delili njihovo veselje in bolečine ter tako razumeli njihove potrebe in jim znali nuditi naš prispevek?« (Papež Frančišek, Pismo ob začetku leta posvečenega življenja, 2).

Pred nami so trenutki tehtanja in odločitve, katerim vprašanjem bomo dali prednost in bodo predmet naše obravnave na Plenarnem svetu.

Lepo pozdravljam in želim vse dobro!
p. Marjan

BOG MI JE DAL BRATE

Na velikem popotovanju skozi življenje smo vsi romarji... Na tem potovanju so nekateri odvrgli vso prtljago; spijo pod zvezdnim nebom, ogrinjajo jih le lunini žarki. Poznajo odgovore na vsa vprašanja in zanje je tudi podnevi nebo neskončno«, je zapisal Daniele Finzi Pasca v knjigi Nomad. Sv. Frančišek je bil med tistimi, ki je odvrgel vso prtljago. Ničesar si ni želel lastiti. Ogrinjal se je s stvarstvom. Bil je doma povsod in nikjer. Njegov dom so bili bratje s katerimi je živel in ta dom je želel imeti vedno pri roki: »Bratje naj potujejo po dva in dva...« V vsem veselju ni ničesar tako tujega, kakor človek, ki je sam (Tagore), zato je za sv. Frančiška bratstvo svetinja. Ne želi biti sam, saj ve, da je bratstvo najboljša šola evangelija (Vi vsi ste bratje, Ljubljana 2003, stran 87).

Nekaterim zaobljubljenim po evangelijskih svetih beseda bratstvo povzroči gnev, v drugih budi hvaležnost. »Bratstvo je veličina, ko ga je moč otipati in živeti, po drugi strani pa beda, kadar jemo grenko jed naših ločitev in razhajanj, naših velikih in majhnih pričkanj in nasprotovanj (Vi vsi ste bratje, Ljubljana 2003, stran 41). »Med nami so različni značaji in temperamenti. Človeška zrelost ni vedno pri vseh na isti ravni. Različni sta vzgoja in izobrazba, različni so ritmi življenja in osebne potrebe. Graditev bratskega življenja ni lahka naloga. Zahteva čas in odprtost do Njega, ki nam zagotavlja, da nam svoje milosti ne bo odtegnil (Vi vsi ste bratje, Ljubljana 2003, stran 35).

Nobene druge ljubezni ni kot tiste, ki nam jo Gospod polaga v srce, da bi služili in naloga bratstva je, da ponavzročijo ljubezen s katero nas je Gospod ljubil (Vi vsi ste bratje, Ljubljana 2003, stran 15).

Bratstvo se ne zgodi, ampak gradi. Ne morem biti tvoj brat, če se ne morem s teboj smejati ali jokati.

Bratje naj bi bili domači med seboj. Ljubili naj bi se z ljubeznijo, ki je večja od materinske (FSOp 3). Videti v drugem duhovnega brata (prim FPVod 6,8) ustvarja edinost, ki po sv. Frančišku presega krvne vezi (Vi vsi ste bratje, Ljubljana 2003, stran 18). Dopolnjujemo se, zato potrebujemo drug drugega. »V samostanu vsakdo potrebuje brata, duhovnega spremljevalca, s katerim rešuje življenjske težave. Če je brat sam, je pogosto preslaboten in preveč ujet v svoj lastni svet. V naših srcih je kakor na samostanskem vrtu veliko cvetic – pa tudi plevela. Vsak dan doživljamo, da nismo nikakršni svetniki, ampak v najboljšem primeru ljudje, ki kljub vsem slabostim, skušnjavam in dvomom hrepenimo po Božji bližini. To nas, hvala Bogu, dela malo bolj ponižne« pravi menih z Atosa.

Ideal bratskega življenja je, da bi se moglo tudi za nas manjše brate reči kot so rekli za prve kristjane: »Poglejte, kako se ljubijo med seboj!«. Resnična bratska ljubezen je v tem, da veš, kaj drugi potrebuje, da se po nepotrebnem ne omejujemo, da se pogosto zanimamo drug za drugega. Resnična bratska ljubezen je v tem, da smo pripravljeni skupaj rasti in več dajati kot prejemati.

Iz spoštovanja drug do drugega naredimo pogumen sklep: da bomo brate povezovali, namesto, da bi jih ločevali; da bomo svoj slovar in svoje pogovore očistili vsega, kar more raniti in prizadeti.

V počitniških dneh vam najprej želim oddiha. Naj vam čas dopusta podari čas tudi za sobrate: za obisk, pogovor, skupno molitev, lepo druženje, za praznovanje bližine ...

Vse dobro!
p. Marjan Čuden

DAN PROVINCE S POSEBNIM GOSTOM IZ JEZUSOVE DOMOVINE

V letošnjem letu smo obhajali dan province v sredo, 30. maja, na Viču. S tem smo se spomnili 30-letnice delovanja komisariata za Sveto deželo v naši provinci in 110-letnice župnije sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani. Ob tej priložnosti smo v goste povabili kustosa kustodije Svete dežele p. Francesca Pattona. Med nami pa je bil tudi naš nekdanji provincial sedanji ljubljanski nadškof p. Stane Zore.

Po skupni molitvi in uvodnem pozdravu našega provinciala p. Marjana Čudna nas je nagovoril kustos Svete dežele p. Francesco. Najprej je predstavil status in okvir delovanja kustodije. Že na začetku svojega mandata je uspel obiskati vse brate. Nekateri se nahajajo v Siriji in na drugih vojnih območjih, ker želijo ostati s trpečimi in preganjanimi kristjani. Frančiškani se zavedajo svoje vloge, ki jim jo tudi za današnji čas zapletenih političnih in verskih situacij narekuje več stoletno izročilo navzočnosti manjših bratov na Bližnjem vzhodu. Kustodija deluje s pomočjo komisariatov znotraj posameznih frančiškanskih provinc širom sveta. Komisarji se trudijo širiti poznavanje Svete dežele s pripravljanjem promocijskega materiala in dogodkov, ki spodbujajo tudi sama romanja. Na romanjih mnogi doživijo milostne trenutke, ko na svetih krajih podoživljajo svetopisemsko besedilo in začetijo moč Svete dežele kot »petega evangelija.« Vse te osebne izkušnje prispevajo k poglobljanju vere, ki je občestvenega značaja. Romarji pomembno prispevajo s svojo navzočnostjo, da domači kristjani, ki so sicer v manjšini sredi judovskega in muslimanskega sveta, začetijo pripadnost vesoljni Cerkvi in tesno povezanost z njo. Ta povezanost dobiva konkretno podobo tudi preko karitativne pomoči. »Petrov novičič,« ki je nabirka velikega petka, ter mnogo drugih oblik finančne pomoči omogočajo vzdrževanje svetišč, gradnjo socialnih stanovanj in šol, ohranjanje določenega števila delovnih mest in še vrsto karitativnih projektov, ki skušajo primerno odgovoriti na določene krizne situacije.

Ob tej priložnosti smo dobili potrdilo, da smo Slovenci lahko upravičeno ponosni na našega komisarja p. Petra Lavriha, ki že trideset let sledi vsem tem smernicam sodelovanja s kristjani na Bližnjem vzhodu. Kustos in naš provincial sta mu ob tem jubileju izrekla posebno priznanje. Kustos je podelil spominski medaljon našemu nadškofu p. Stanetu in provincialu p. Marjanu. P. Petru pa bo to priznanje podeljeno na njegovem naslednjem romanju v svete kraje. Provincial p. Marjan se je v imenu vseh slovenskih frančiškanov zahvalil kustosu za prijazen obisk naše dežele in mu za spomin izročil repliko milostne podobe Marije Pomagaj z Brezij. To podobo je prejel tudi naš komisar p. Peter. Zelo se je razveselil, kajti odslej bo krasila prostore komisariata na Viču. Naj Marija Pomagaj še naprej varuje našega dragega p. Petra in njegove romarje na vseh poteh iskanja Božje lepote v stvarstvu in zgodovini odrešenja.

p. Ambrož Mušič

»KATERE KORAKE JE TREBA NAREEDITI K MLADIM IN KAKŠEN JEZIK BI MORALI UPORABLJATI, DA BI JIH PRITEGNILI K EVANGELIJU?«

Gornje vprašanje nam zastavlja vodstvo reda, da pred sinodo mladih in pred PSR po naših skupnostih skušamo najti kakšen odgovor – nenazadnje tudi za svoje pastoralno delo z mladimi. Vodstvo province mi je naložilo nalogo, da pripravim nekaj izhodišč za pogovor, in jih tukaj posredujem kot mnenja in izkustva, ki naj bodo v pomoč in izziv.

Ko se pogovarjamo in se sprašujemo o naših možnostih in korakih do mladih ter o jeziku, s katerim jih naj bi nagovorili, je potrebno najprej ugotoviti: kdo in kakšni so ti mladi danes, kje so, kakšna je njihova realnost: kakšne so njihove stiske, hrepenenja, misli, čustva, okupacije... da bomo vedeli, kje jih še lahko nagovarjamo, spodbujamo, izzivamo; kako se jim naj približamo, da nam bodo zaupali, se nam odprli in spregovorili o sebi, predvsem pa: kako jih pritegniti k evangeliju?

KDO so ... KAKŠNI so ... KJE SO so ...?

Seveda bomo rekli najprej, da so božji otroci, a so hkrati otroci tega časa in razmer, še bolj pa otroci nekega svojega sveta, ki ni povsem realen niti nam ni povsem dostopen.

Najprej je treba povedati, da bivajo bolj v internetu in globalnem svetu kakor pa v stiku z nami in realnim svetom. Obrnjeni so sami vase, so v veliki meri individualisti, ki se radi »selfajo« in o sebi izdelujejo lažen imidž.

Na svet ne gledajo skozi okno, ampak skozi »vitraj« družbenih omrežij, zato ne vidijo resničnega, realnega sveta niti nimajo realnega stika z odraslimi ljudmi.

So polni informacij in ponudb; demokracija in svoboda sta jim samoumevni in si ju odmerjajo kolikor se jim pač zahoče.

Cenijo družino, ker jim je v nedogled varno gnezdo za preskrbo, a ta družina kljub tako zanesljivi oskrbi vanje ni prenesla vere, zato so ti mladi danes najbolj neverna generacija doslej, saj svoje vere ne prakticirajo – po birmi poniknejo med svoje prijatelje, predvsem pa poniknejo v svoje sobe za računalnike in mobilnike.

V našem prostoru so še dodatno zastrupljeni s protikatoliškim razpoloženjem, kar še pripomore k hitremu odpadu od prakse vere. Če že ohranjajo kakšen stik z religioznostjo, morajo biti to kakšne druge religije – karkoli drugega je družbeno bolj dopustno in vredno kot katoliška vera.

Mladi danes plavajo v morju vseenosti, kjer je njihova identiteta zelo krhka: narodna, spolna, religijska in etična identiteta je nenehno napadana in družbeno nezaželeno.

Mladi predstavljajo danes mencajočo generacijo, ki se ni sposobna odločati, opredeljevati, težko držijo obljubo – dano besedo, si hitro premislijo in poniknejo; njihovi odnosi so kratkotrajni, prepričanja šibka, negotova.

Posledično sebe premalo cenijo, premalo spoštujejo, od sebe premalo zahtevajo – gre za razvajeno generacijo – in se ne sprejemajo, zato bežijo v virtualni svet družbenih omrežij, kjer se navidezno potrjujejo, in kjer jim je vse dostopno in dovoljeno.

Možni in potrebni KORAKI do njih

Prvi izziv vidim v tem, da bi jih spravili iz njihovih sob, v stran od njihovih računalnikov in mobilnikov; jih odpreti in zainteresirati za resnični zunanji svet in jih pritegniti v dogajanje v njem; da bi angažirali njihovo energijo za upor proti manipulaciji svetovnih maksimarketov vseh oblik potrošnje, za odpor proti porabništvu in proti vsiljenim umetnim potrebam ter sužnosti določenim znamkam.

Prebuditi njihovo osebno versko dimenzijo, ki so jo pometli pod preprogo oziroma jo odrinili na stran; jih spraviti v stik s krščansko tradicijo, s kulturo krščanstva.

Pomagati jim vzpostavljati identiteto: narodno, versko, spolno, versko, moralno; zanje ustanavljati razna gibanja, klube, društva...kjer bodo lahko gradili in potrjevali svojo identiteto ob dejstvu nastajajočega verskega pluralizma. NB:: najbrž je mimo čas množičnih veroučnih srečanj po tedenskih skupinah, je pa čas za kakšna drugačne srečevanja druženja v drugačnih oblikah – kjer bi bila prisotna »akcija« in z njo možna identifikacija z določeno skupino.

Pomagati mladim pri razločevanju, odločanju, izbirah, vrednotenju; pomagati jim pri zvestobi, predvsem pa sprožati navdušenje, da se za kaj res zavzamejo, jim zaupati določene naloge in jih spraviti iz njihovega »kavča« domače oskrbe in komodnosti.

Gotovo predstavlja velik izziv nezaposlenost pri mladih: kako jim pomagati pri zaposlitvi, kajti zaposli-

tev mladega človeka ovrednoti, naredi odgovornega, ga strezni, mi okrepi samospoštovanje, preganja mladostne depresije in ga potegne iz virtualnega sveta družbenih omrežij ter prizemlji v realni svet konkretnih odnosov.

Z mladimi bomo morali tudi povsem odprto spregovoriti o spolnosti in drogah – ne le z vnaprešnjimi sodbami moralizirati ali pa si zatiskati oči, kot da teh problemov ni. Mladi se vendarle glede tega v sebi srečujejo tudi z duhovno in moralno razcepljenostjo in nekdo jim mora priti naproti in jih vsaj povabiti, da bodo v svojih stiskal iskali pomoč pri Bogu.

Daljnoročno bi morda največ naredili za prihodnje generacije mladih, če bi uspeli v družine vrniti Boga, vrniti molitev, vrniti konkretne oblike verskega življenja, vrniti krščansko tradicijo in praznovanje le-te, vrniti pogovore o Bogu ...

Nenazadnje smo izzvani in poklicani, da mladim pomagamo zgraditi samozavest, da bodo lahko verjeli svoji vrednosti, dostojanstvu in poslanstvu; pokazati jim zaupanje na konkreten način, da jih zaprosimo za pomoč in prenesemo nanje določene odgovornosti, tako bodo lahko konkretno izkusili realnost in hkrati lahko izkusili, da jih imamo radi in da jih ima tudi Bog rad, kakršni koli že so!

p. Pavle Jakop

SLUŽIMO GOSPODU Z VESELJEM!

Vdanašnji družbi večina ljudi presoja dejanja po tem, koliko so vredna, koliko stanejo, koliko denarja prinesejo ali odtujijo. Presojati jih je potrebno v luči čim večjega dobička, četudi je zato treba garati in porabiti veliko časa in energije. Sad teh prizadevanj pa je največkrat stiska, preobremenjenost, stres. Za našo hojo z Bogom pa sta namen in cilj zelo drugačna. Naše vodilo je: »Služite Gospodu z veseljem!« Od nas se ne pričakuje herojska dejanja in zveneče besede, ampak pričevanje o veselju, ki izvira iz gotovosti, da smo ljubljani, in iz zaupanja, da smo odrešeni. Pavel nam razkrije poslanstvo pričevalcev vere, ko pravi: »Bratje, nismo gospodarji nad vašo vero, ampak smo sodelavci pri vašem veselju.« (2 Kor 1, 24)

V našem razmišljanju se bomo posvetili svetopisemskemu in Frančiškovemu pogledu na veselo služenje Bogu.

SLUŽITI

Jezus je rekel: »Kdor hoče postati velik med vami, naj bo vaš strežnik, in kdor hoče biti prvi med vami, naj bo vsem služabnik.« (Mk 10, 43-44) Doživljamo izkoriščanje in opažamo egoizem pri sebi in pri drugih. Jezus pove svojim dvanajsterim, ki naj bi postali temeljni kamni Cerkve, da je v tem občestvu nekaj najbolj vsakdanjega biti služabnik, ne da bi nad drugimi gospodoval. Žal se lahko tudi v Cerkvi zgodi, da služimo v nekem poslanstvu in pri tem zasledujemo lastne interese. Beseda minister pa ni nič drugega kot služabnik. Biti minister, imeti službo v skupnosti pomeni služiti, razdajati svoje talente za skupno dobro in v blagor posameznika.

Kaj torej pomeni služiti? Odpreti se kakor školjka, obrniti se k drugemu, biti pripravljen pomagati fizično, moralno, duhovno. Motor vseh prizadevanj pa je ljubezen in ne napuh, ki bi mu bil primešan egoizem. Služiti pomeni iskati, kaj drugi potrebuje, kaj išče, kaj je zanj dobro, v čem potrebuje mojo pomoč. Einstein je rekel: »Samo življenje, živeto za drugega, je vredno živeti.« Ničesar ni na tem svetu, kar ne bi moglo biti služenje, dar, pozornost. Jezus omenja kozarec hladne vode, ki jo damo žejnemu (Mt 10, 42). Letvico ljubezni je postavil zelo visoko, ko je sprejel držo sužnja in služabnika ter učencem umil noge.

SLUŽITI GOSPODU

Omenili smo, da je človek bolj nagnjen k temu, da bi vladal, obvladoval stvari in situacije, kakor pa služil, bil v ozadju. Tudi v odnosu do Boga se nam lahko prikradejo drže, ki niso po Božji volji. Služimo tako, da zasledujemo

lastne interese. Služim prav za prav sebi, ko služim drugim. (pomagam, ker bom nagrajen; pričakujem pohvalo; nebesa) Jezus sicer pravi: »Večja sreča je dajati kakor prejemati« (Apd 20, 35), a s tem ne misli, da je prvi namen našega služenja, da bomo blagoslovljeni s srečo za opravljeno dobro delo, ali da bo naše delo prepoznano kot nekaj koristnega. Sreča, ki jo podarja Bog, je presežek, nagrada, ki je pa ne iščemo. Sprejemamo jo kot dar.

Ko služimo ljudem, Bog želi, da služimo njemu, da smo usmerjeni nanj. S tem se izognemo razočaranjem, ko doživimo, da smo zavrženi, ko trčimo na lastne omejenosti, ko se nihče ne spomni, da bi nam dal priznanje, ko se nam zdi, da smo v samostanu ostali sami v služenju Bogu. Zgodi se, da nam zmanjka poguma za nove izzive, ki jih pred nas postavlja vsakdanje življenje. Jezus je poznal to obliko nemoči in osamljenosti, saj ga niso razumeli niti najbližji in so mu nasprotniki pripisovali nečedne namene. Vendar je vztrajno iskal Božjo voljo in jo živel. »Moja hrana je, da izpolnim voljo tistega, ki me je poslal, in dokončam njegovo delo.« (Jn 4, 34)

Služiti Bogu ni najprej opraviti veliko dobrih del, ampak izročiti se mu, predati mu svoje življenje. Ta predanost potem poišče konkretna dejanja v vsakdanjem življenju. Boga je torej treba postaviti na prvo mesto, on pa nas potem usmeri k človeku. Naše služenje mora biti za Boga in tudi po Bogu. »Vsak, kakor je prejel milostni dar, strežite drug drugemu z njim kot dobri oskrbniki mnogotere Božje milosti. Če kdo govori, naj bo to kot Božje besede. Če kdo služi, naj bo to kakor v moči, ki jo daje Bog, da bo v vsem slavljen Bog po Jezusu Kristusu.« (1 Pt 4, 10-11) Uspehov naj ne bi pripisovali sebi, ampak v duhu Jezusove pripovedi o služabniku, ki služi svojemu gospodarju, naj bi govorili: »Preprosti služabniki smo; storili smo, kar smo bili dolžni storiti.« (Lk 17, 10)

SLUŽITI GOSPODU Z VESELJEM

Zgodi se, da v Cerkvi služimo, vendar neodrešeno, ker služenje povezujemo z žrtvijo, ker nad občutke sreče zarišemo križ in napišemo »prepovedano«. Bog pa nas vabi, naj mu služimo z veseljem. Služiti brez veselja je, žal, mogoče, a ga doživljamo kot nekrščansko držo. Če služim, ker s tem iščem globok osebni užitek, postavim v središče sebe in ne drugega. **Cilj ne more biti, da delam to, kar mi ugaja, marveč, da ljubim to, kar delam.**

Apostol Pavel tudi povezuje veselje s služenjem Gospodu: »Kdor ima dar služenja, naj ga uporablja za služenje. (...) Kdor daje, naj daje širokosrčno. Kdor skazuje

usmiljenje, naj to dela z veseljem.« (Rim 12, 7-8) Zaveda se, da lahko človek daje ali pomaga tudi brez veselja. Ko govori o podarjanju, pravi, da Bog ljubi veselega darovalca. (2 Kor 9, 7) Ko Pavel našteva sadove Duha, takoj za ljubeznijo postavi veselje. (Gal 5, 22) Kakor da bi hotel reči, da ljubezen rojeva veselje in izraža našo bližino Bogu. Bliže kot smo Bogu, bliže smo človeku in več pristnega veselja je v nas. Naše obnašanje ob težavah in stiskah se ljudi dotakne veliko bolj kot se jih dotaknejo naše besede.

Kaj torej pomeni služiti Gospodu z veseljem? Predvsem mu reči: »Gospod, želim biti v tvoji službi, kljub temu, da imam tako malo sposobnosti. Želim, da uporabiš moje življenje, kakor je tvoja volja. Vodi me v mojih načrtovanjih, usmeri moje misli k drugim. In, ko bom srečal ljudi, da jih bom znal prav ljubiti. Gospod, odpri moja usta, mojo denarnico, moje roke. Nauči me velikodušnosti in napolni me z veseljem darovanja.

FRANČIŠKOV POGLED NA SLUŽENJE

Samega sebe je imel Frančišek za najmanjšega in zdnjega. Svojo avtoriteto je živel tako, da je služil bratom predvsem z lastnim zgledom in ne toliko z besedami. Globoko v sebi je bil pripravljen živeti za druge in ker je bil brat vseh ljudi, je bil tudi vsem služabnik. V *Prvem pismu* zapiše: »Ker sem služabnik vseh, sem dolžan vsem služiti in oznanjati blagodišeče besede mojega Gospoda (...) Jezusa Kristusa, ki je Očetova beseda, in besede Svetega Duha, ki so »duh in življenje.« (1 Fp1, 4-6) Navdih za ponižno služenje torej išče v Božji besedi in še posebej pri Jezusu Kristusu, ki je prišel, da bi stregel in ne da bi mu stregli. Frančišek se zaveda, da najbolj služi ljudem takrat, ko jim oznanja Jezusa, njegov nauk, njegovo ljubezen in pozornost do človeka. Po Jezusovem zgledu, ki je izkazoval posebno dobroto bolnikom, se je tudi on odločil za služenje izobčencem takratne družbe – gobavim ljudem. V *Oporoki* pravi, da ga je sam Gospod pripeljal med nje in on je bil z njimi usmiljen. (2 FOp 2) Tudi brate, ki so se mu želeli pridružiti, je najprej usmeril h gobavcem, da so se učili konkretnega služenja.

V skupnosti pa naj bratje poskrbijo za bolne brate: »Če kdo izmed bratov zboli, pa naj bi bilo kjer koli, naj ga drugi bratje ne zapustijo, preden ne postavijo enega ali po potrebi več bratov, da mu strežejo, kakor bi sami želeli biti postreženi. (1 FVod 10, 1)

Frančišek se je zavedal, kako brezdelje razgrajuje človekovo osebnost, zato je bratom strogo naročil, da morajo pošteno, vestno in zavzeto delati in si s tem pridobiti potrebne stvari za skromno preživljanje. »Brezdelje je sovražnik duše«, je zapisal. (1 FVod 7, 12) Pošteno in odgovorno opravljeno delo je služenje skupnosti.

Posebno nalogo služenja pa opravljajo predstojniki, ki so po Frančiškovi odločitvi provincialni ali generalni ministri, torej služabniki bratov. Pravi, da naj se nihče ne imenuje »prior«, ampak naj bodo vsi »manjši bratje«, ki drug drugemu umivajo noge. (1 FVod 6, 3-4) Predstojniki naj svoje brate »pogosto obiskujejo ter duhovno opominjajo in spodbujajo«. (1 FVod 6, 1) Tistemu bratu, ki je grešil, naj predstojniki kolikor najbolj morejo duhovno pomagajo, kajti »ne potrebujejo zdravnika zdravi, ampak bolni«. (Mt 9, 12)

FRANČIŠKOVO SLUŽENJE Z VESELJEM

Frančišku so se pridružili bratje predvsem zaradi njegovega radikalnega življenja po evangeliju, ki pa se je kazalo predvsem v pristnem veselju, ki ga je izžareval v vsakdanjem življenju. Bil je srečen človek in se je trudil, da bi osrečeval druge. Sam je trdil: »Če se Božji služabnik trudi obdržati zunanje in notranje veselje, ki izvira iz čistega srca, mu nikakor ne morejo škoditi hudi duhovi.« Izvir veselja je Bog sam, saj Frančišek v svoji hvalnici vzklika: »Ti si veselje in radost!« (FHBN 8) In bratom naroča: »Varujejo naj se bratje, da bi se kazali na zunaj zagrenjene in mrke hinavce. Nasprotno, kažejo naj se vesele v Gospodu in vedre ter spodobno prijazne.« (1 FVod 7, 17-18) Uboštvo ceni nad vse, zato mu je vir veselja. Nenavezanost na ljudi in stvari ga osvobaja za Boga in človeka. Ko govori o krepostih, zapiše: »Kjer je uboštvo skupaj z veseljem, tam ni ne pohlepnosti ne skoposti.« (FOpom 27, 3) Blagruje brate, ki molijo in ohranjajo notranjo zbranost. To prizadevanje jih vodi do zadovoljstva in veselja, ki ga podarja le Bog. Pravi pa: »Gorje tistemu redovniku, ki ga veseli nepomembno in prazno besedičenje.« (FOpom 21, 1-2)

Medsebojno ljubezen naj pokažejo s tem, da se bodo »veselili blaga drugih kakor svojega lastnega blaga ter sočustvovali v nesreči.« (FOče 12) »In veseliti se morajo, kadar se mudijo med nizkimi in preziranimi ljudmi, med ubožnimi in slabotnimi, med bolniki in gobavci ter berači, ki ob poti prosijo vbogajme.« (1 FVod 9, 3) In prav njegovo srečanje z gobavcem je bila prelomnica v njegovem življenju in vir pristnega veselja. Sam pravi v *Oporoki*, da »ko sem bil še v grehih, se mi je zdelo zelo zoprno videti gobavce. Gospod pa me je sam pripeljal med nje in bil sem usmiljen z njimi. In ko sem se oddaljil od njih, se mi je to, kar se mi je zdelo zoprno, spremenilo v sladkost za dušo in telo.« (2 FOp 1-3) Frančišek je sebe na neki način »zlomil«, premagal odpor, odprl srce in gobavca sprejel kot brata.

Poznan je zapis o Frančiškovem pogovoru z bratom Leonom o popolnem veselju, v katerem razkrije, v čem bi bilo zanj zares popolno veselje. Ko bi prišla utrujena, mokra, prezeblja in lačna pred samostanska vrata in ju ne bi sprejeli, ampak jih odslovili kot prevaranta in klateža. Če bi ostala potrpežljiva in se ne bi vznemirjala, bi doživela popolno veselje. Frančišek nam s to pripovedjo pove, da je notranje veselje mogoče ohraniti tudi v težkem, krivičnem in hudobnem okolju. V svoji notranjosti lahko z Božjo pomočjo ohranimo mir.

Veselo srce prepeva, zato se ne smemo čuditi, da je Frančišek rad prepeval. Svoje navdušeno srce je razkril v Sončni pesmi, v kateri slavi Boga v imenu vsega stvarstva. Vse mu je brat in sestra in tudi smrt prihaja kot sestra. Brate je prosil, naj mu ob slovesu prepevajo in kolikor je mogel, je sodeloval. Poslovil se je s pesmijo, zazrl se je v večno lepoto, preselil se je k Bogu, ki mu je z veseljem služil. Vsem nam pa je naročil: »Bratje, začnimo!« (1 Čel 103)

*p. Silvino
Literatura; Sveto pismo; Spisi sv. Frančiška Asiškega
in sv. Klare; Jean-Ruben, Psaume 100 : Servez
l'Eternel avec joie !*

SREČANJE PROVINCIALOV SEVERNE IN JUŽNE SLOVANSKE KONFERENCE

Potekalo je od 22. do 25. maja 2018 v Pragi. Natanjšeni smo bili pri sestrah trapistkah, ki sledijo pravilu sv. Benedikta. Bivajo v novem deset let starem samostanu približno 60 km izven Prage. Na Češko jih je povabil kardinal Miloslav Vlk, ki je želel deželo posejati s kontemplativnimi redovi. Naročeno je bilo, naj pridemo v njihov samostan v do večernic, ki so bile ob 17. uri. Petje psalmov v češčini po lepem a doslej zame neznanem tonovskem načinu je bilo nekaj posebnega, saj jih je od dvajsetih sester v samostanu polovica iz Italije. Težko si predstavljam italijanko, ki brezhibno govori češko in poje v češčini, a to sestram v tem samostanu uspeva.

Severna slovanska konferenca (SLAN) in južna slovanska konferenca (SLAS) sta najvitalnejši konferenci v Evropi. Generalni definitor fra Ivan Sesar je ocenil, da je sodelovanje med konferencama zgledno. Poleg jezikovne sličnosti nas povezujejo zgodovinske korenine, kulturna bližina, podoben način pastorage, izkušnja komunizma, ki je zahodna Evropa praviloma ne razume in še mnogo drugega. Zelo pomemben razlog, da se družimo, pa je tudi v tem, da si delimo generalnega definitorja po že ustaljenem ključu: en mandat je iz SLAN, naslednji iz SLAS. Če bi bili konferenci med seboj odtujeni, nas naslednji generalni definitor, ki bo iz SLAN, ne bo poznal in nas ne bo mogel verodostojno predstavljati v generalnem definitoriju.

Vsak provincial je predstavil razmere v svoji provinci. Tem poročilom smo pozorno prisluhnili. Tudi na Poljskem počasi upada število poklicev. Presenetilo me je, da sta Slovaška in Ukrajinska provinca zelo mladi. V obeh je povprečna starost okrog petintrideset let in obe imata podobno število bratov kot mi v Sloveniji.

Generalni definitor fra Ivan Sesar je spregovoril o Plenarnem svetu reda (PSR), ki bo pretežni del junija 2018 v Nairobiju v Keniji. Plenarni svet je pomoč generalnemu definitoriju in ima posvetovalni značaj. Od PSR generalni definitorij veliko pričakuje. Zgodovinsko gledano je red v posebnem položaju, zato želi vodstva reda najprej ugotoviti kakšno je dejansko stanje reda. Za PSR ni pripravljen študijski dokument, bodo pa imele posebno težo poročila posameznih konferenc. Šele po PSR se bo generalni definitorij odločil kakšna bo vizija reda. Hvala Bogu v Aziji in Afriki naš red raste. V prihodnosti se bo v redu veliko spremenilo, med drugim tudi mentaliteta. Z odprtimi očmi moramo gledati kakšna bo naša prihodnost. Ta Plenarni svet bo zelo pomemben, ker bo pomagal začrtati bodočo pot.

Fra Ivan Sesar je spregovoril tudi o projektu skupne univerze v Rimu. Do konca letošnjega leta bi morala biti združitev Antonianuma in Seraficuma urejena. Generalni ministri minoritov, kapucinov in frančiskanov so bili glede te združitve optimisti, vendar so se pojavile mnoge konkretne težave, npr. ekonomski problemi, kje bo sedež univerze, kakšno bo njeno ime... Do združitve bo prišlo, vendar bo treba prehoditi še nekaj poti.

Po številu redovnikov, ki zapuščajo red, smo frančiskani takoj za salezijanci, ki so najštevilčnejši red v Cerkvi. Drugi najštevilčnejši red so jezuiti, a jih frančiskani po zapuščanju reda prekašamo. Vsako leto zapusti red sto bratov s slovesnimi zaobljubami, kar je približno za eno provinco. Generalni definitorij meni, da je tako zaradi nezadostne začetne in stalne formacije. Fra Ivan Sesar nas je spodbudil, da dajmo še večjo pozornost delu za nove duhovne poklice, a ne za ceno števila. Ne smemo znižati kriterijev za sprejem v red. Izkušnja provinc iz celega sveta pove, da lahko ena napačna oseba razbije vso skupnost.

Generalno vodstvo je zaprlo hišo v Palestrini. Njen ustanovitelj je bil nekdanji že pokojni generalni minister fra Giacomo Bini. Poleg Istanbula, deluje še podružnica te hiše v Pazinu, za katero generalno vodstvo želi, da skrb zanjo prevzame JKPM. Preden se za to odločimo, bomo generalno vodstvo prosili za pojasnila, saj se je v zvezi s to skupnostjo odprlo ogromno vprašanj.

Češki bratje so nas po končani seji popeljali na ogled Prage. Posebej zanimiv je bil obisk cerkve in samostana sv. Neže Praške. V muzeju hranijo veliko dragocenih liturgičnih in drugih umetnin. Sicer pa

imajo bratje Češke province tako kot mi v Sloveniji velike težave z denacionalizacijo. Postopki v nekaterih primerih še zdaj niso zaključeni.

Naslednje srečanje bo prihodnje leto nekje na Hrvaškem, ali pa pri nas v Sloveniji. Generalni definator fra Ivan Sesar nas hvali, da smo dobri gostitelji. Če se bosta predsednika konferenc odločila, da bo prihodnje leto srečanje pri nas, bomo provinciale iz obeh konferenc z veseljem sprejeli.

p. Marjan Čuden

IZ TAJNIŠTVA PROVINCE

Št.: 028-1/2018

Ljubljana - Vič, 15. maj 2018

SKLEPI 5. SEJE

PLENARNEGA SVETA PROVINCE

Peta seja plenarnega sveta province je potekala v samostanu na Viču, 15. maja 2018. Po molitvi v kapeli ob 9.30 se je seja začela ob 9.40 uri. Člani PSP so sprejeli naslednje sklepe na temo obnove romarskega doma na Sveti Gori, obnove in najema stavbe AGRFT v Ljubljani ter oskrbe bolnih in ostarelih bratov v naši provinci:

(1) Do provincialnega kapitlja člani PSP iščejo zunanjega investitorja za obnovo romarskega doma na Sveti Gori in v ponudbo vključijo tudi sobe v domu Tau, restavraciji in v družinskem centru.

(2) Člani PSP so sprejeli ponudbo za obnovo serafinskega kolegija (AGRFT). Za vložek v obnovo serafinskega kolegija bo investitor prejel stavbo v dolgoročni najem.

(3) Za bolne in ostarele brate se, dokler je to mogoče, poskrbi v samostanu.

(4) Provincialni definatorij bo do provincialnega kapitlja 2019 preveril možnosti in lokacije za ureditev primernih prostorov za bolniško oskrbo bratov.

Seja se je zaključila ob 13.20 uri s skupno molitvijo.

*p. Tadej Strehovec
Tajnik province*

Št.: 20/2018
Ljubljana - Center, 10. april 2018

ZAPISNIK 14. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA

Štirinajsta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek 10. aprila 2018 na sedežu provincialata v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; definitorji: p. Pavle Jakop, p. Simon Peter Berlec, p. Ambrož Mušič in p. Niko Žvokelj. Prisotnost na seji so opravičili: p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, definitor p. Bernard Goličnik in provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Marjan Čuden.

1. Sprejem zapisnika trinajste redne seje

Zapisnik trinajste redne seje je bil soglasno sprejet.

2. Lemont

Provincialno vodstvo se je seznanilo z dopisoma p. Metoda Ogorevca in p. Bernarda Karmanockyja o Lemontu. Provincialno vodstvo bo o vprašanju Lemonta podrobneje spregovorilo na prihodnji seji.

3. Kapitelj pod rogoznicami OFM 10

Generalni minister br. Michael A. Perry je poslal vabilo na 5. kapitelj pod rogoznicami za OFM 10. Izmed bratov, ki so člani OFM 10 naše province, moramo izbrati predstavnika, ki se bo udeležil kapitlja, ki bo v Taizeju v Franciji od 7. do 14. julija 2019. Preden potrdimo kandidata naše province, ki ga je predlagal definitorij, se bo o njegovi udeležbi na kapitlju pogovoril provincial p. Marjan Čuden.

4. Grobnica Burbonov

Na provincialno vodstvo sta prispela dva dopisa v zvezi z grobnico Burbonov na Kostanjevici s prošnjo, da bi dovolili odprtje sarkofaga in vrnitve posmrtnih ostankov v Francijo.

Po razpravi je definitorij odločil, da ne dovoli odprtja sarkofaga vojvodine von AngouMme in vrnitve zemeljskih ostankov Karla X. in zadnjih Burbonov v Saint — Denis.

5. Prošnja za študijsko potovanje p. Marija Osredkarja v ZDA

Definitorij je p. Mariju Osredkarju odobril prošnjo za študijsko potovanje v ZDA od sredine septembra do sredine decembra 2018. Agencija za raziskovanje RS je odobrila projekt *Prihodnost religije*. V okviru tega projekta bo agencija p. Mariju krila stroške poti in bivanja v ZDA.

6. Prošnja p. Antona Jermana za romanje v Sveto deželo

Definitorij je p. Antonu Jermanu dovolil, da se udeleži romanja v Sveto deželo od 25. junija do 2. julija 2018.

Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek 24. aprila 2018 ob 9h v Ljubljani.

*Zapisal:
p. Marjan Čuden,
provincialni minister*

Št.: 026/2018
Ljubljana - Center, 24. april 2018

ZAPISNIK 15. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA

Petnajsta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek 24. aprila 2018 na sedežu provincialata v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, definitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Simon Peter Berlec, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj ter provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Robert Bahčič.

1. Sprejem zapisnika

Provincialno vodstvo je soglasno sprejelo zapisnik 14. redne seje provincialnega definitorija.

2. Predlog "Provincialnega načrta o prihodnosti postojank in verskih centrov za slovenske izseljence v ZDA" (p. Metod Ogorevc)

P. provincial je pozdravil p. Metoda Ogorevca in se mu zahvalil za obisk in poslane pripombe na predlog provincialnega načrta. Po daljši razpravi je provincialno vodstvo sprejelo naslednje sklepe:

Sklepi:

(1) P. Metod Ogorevc se bo pogovoril s tamkajšnjimi Slovenci in pridobil njihove predloge glede prihodnosti Lemonta.

(2) P. Metod se bo pogovoril s tamkajšnjimi ameriškimi frančiškani glede pravnih in davčnih postopkov pri uresničevanju možnih rešitev za Lemont.

(3) P. Metod bo skupaj z našimi brati v ZDA pripravil predlog glede prihodnosti Lemonta in ga do 1. 9. 2018 posredoval na provincialat.

3. Prošnja za premostitveni kredit za obnovo fresk na Kostanjevici

Provincialno vodstvo je samostanu na Kostanjevici odobrilo premostitveni kredit. Kredit je bil odobren na podlagi zagotovila, da so samostanu na Kostanjevici v višini zaprošenega kredita zagotovljenega donatorska sredstva.

4. Obnovitev dveh sob v klerikatu

Provincialno vodstvo je odobrilo polovico stroškov obnove dveh sob v klerikatu.

Seja se je zaključila ob 14. uri. Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek 8. maja 2018 ob 9h v Ljubljani.

*p. Tadej Strehovec
Tajnik province*

Št.: 27/2018
Ljubljana - Center, 8. maj 2018

ZAPISNIK 16. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA

Šestnajsta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek 8. maja 2018 na sedežu provincialata v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, definitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Simon Peter Berlec, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj ter provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Pavle Jakop.

1. Sprejem zapisnika 15. redne seje provincialnega definitorija

Provincialno vodstvo je sprejelo zapisnik 15. redne seje provincialnega definitorija. Provincial je podal nekaj pojasnil k zapisniku: p. Jan Cvetek se bo udeležil »Kapitlja za brate OFM 10«, ki bo leta 2019 v Taizeju.

2. Personalne zadeve – predstavitev in imenovanja

Večino časa 16. redne seje je provincialni definitorij namenil predstavitvam in imenovanjem:

1. P. Mari Osredkar odhaja na Brezje, kjer bo opravljal službo spovednika.
2. P. Bogdan Knavs je bil izvoljen za gvardijana v Kamniku. Poleg tega bo opravljal še službo rektorja cerkve sv. Jakoba v Kamniku in asistenta krajevnega bratstva OFS.
3. Za ekonoma v Kamniku je bil izvoljen p. Franci Seničar.
4. Za vikarja v Šiški je bil izvoljen p. Bernardin Sušnik.
5. Za direktorja FSD v Šiški je bil imenovan p. Gregor Kos.
6. P. Christian Gostečnik je bil imenovan za socija magistra postulantov in bratov z začasnimi zaobljubami.
7. P. Robert Bahčič je bil imenovan za magistra brata z začasnimi zaobljubami.

3. Lemont

Srečanje in pogovor s p. Metodrom Ogorevcem na prejšnji seji definitorija je bilo konstruktivno. Definitorij bo pogovor o Lemontu nadaljeval na prihodnji seji, ko bo prejel poročilo o sklepih, ki so bili sprejeti na prejšnji seji provincialnega definitorija.

4. Plenarni svet province

Provincial je definitorje seznanil s ponudbo, ki je prispela za AGRFT – nekdanji konvikt.. Definitorij je oblikoval dnevni red Plenarnega sveta province, ki bo v torek 15. maja 2018 na Viču.

6. Razno:

Dan province bo v sredo 30. 5. 2018 na Viču. Ob tridesetletnici Komisariata za Sveto deželo se bomo srečali s kustosom Svete dežele fra Francescom Patonom. V ta namen je že oblikovan dnevni red tako dneva province kot kustosovega obiska.

Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek 11. septembra 2018 ob 9h v Ljubljani. Seja se je zaključila ob 13. uri z molitvijo in blagoslovom.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

P. MARJAN ČUDEN POSTAL PREDSEDNIK KORUS-A

Za novega predsednika KORUS-a (Konferenca redovnih ustanov Slovenije) pa je bil na zadnjem zboru 7. maja 2018 izvoljen p. Marjan Čuden OFM. Želimo mu obilo Božjega blagoslova pri skrbi za vse Bogu posvečene v Sloveniji in mu obljublamo, da ga bomo spremljali z molitvijo.

s. Hermina Nemšak, tajnica KORUS-a

Študijski dan

Z MLADOSTJO FRANČIŠKOVE KARIZME NAGOVORITI MLADE

Vsredo, 23. maja, je bil na Viču študijski dan v organizaciji našega sveta za evangelizacijo: »Z mladostjo Frančiškove karizme nagovoriti mlade«

Mir in dobro!
Ambrož

ZAPIS V GLASILU MARIJA OB STODVAJSETLETNICI PRIHODA FRANČIŠKANOV NA BREZJAH

Sveti Frančišek Asiški je bil mistično zagledan v Sveto Trojico in takoj za njo na enak način v Božjo Mater Marijo. Življenjepisec Tomaž Čelanski piše: »Sveti Frančišek je Jezusovo Mater obdajal z neizrekljivo ljubeznijo, ker je rodila našega brata Gospoda veličastva. V njeno čast je prepeval posebne hvalnice, povzdigoval molitve, podarjal ji je toliko takšnih čustev, da jih človeški jezik ne more izraziti« (2 Cel 198).

Frančiškovo zaupanje v Marijo je tolikšno, da se odloči, da jo bo izbral za zaščitnico novoustanovljene reda. Čelanski nadaljuje: »To kar najbolj napolnjuje z veseljem je, da jo je postavil za Zavetnico reda in je vse svoje sinove, skril pod njene peruti, da bi našli toplino in zaščito vse do konca.« Od tedaj smo vsi manjši bratje njeni. Izbrana je bila za zaščitnico. Ob njej se navdihujemo, jo častimo in opevamo: »Vsa lepa si Marija...«

Prav gotovo je za Marijansko naravnano duhovnost frančiškanov vedel ljubljanski knezoškof dr. Jakob Missia in je zato naše sobrate l. 1894 prosil za pomoč pri pastoralni oskrbi romarjev na Brezjah. Prošnji je botrovala tudi stiska knezoškofa, saj ni imel dovolj svojih duhovnikov, da bi jih lahko nastavil na Brezje.

Frančiškani smo začeli tega leta pošiljati na Brezje po dva patra vsako nedeljo in praznik od maja do oktobra. Stalno tam nismo mogli ostati, ker še ni bilo za nje primerne bivališča. Novozgrajeni frančiškanski samostan ob brezjanski cerkvi je 9. oktobra 1898 blagoslovil ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Od tedaj smo frančiškani na Brezjah prisotni ves čas. Po oceni je na Brezjah od prihoda do danes delovalo 150 frančiškanov.

Med drugo svetovno vojno je skrbel za Marijino svetišče na Brezjah samo en frančiškan brat Jozafat Finžgar. 23. aprila leta 1941 je namreč gestapo z Brezij pregnal frančiškane in v prostore samostana naselil nemške vojake.

H karizmi redovnikov frančiškanov spada tudi drža naklonjenosti in prijateljstva do ljudi. Enega izmed prvih predstojnikov na Brezjah p. Avrelija Knaflja opisujejo, da se je kot človekoljuben prijatelj zelo oziral na splošen blagor tamkajšnjega ljudstva. Z domačini so bratje hitro navezali stike in praviloma vseh sto dvajset let skrbeli za dobre odnose z Brezjani. Sodelovali so na kulturnem, prosvetnem in pastoralnem področju. Nekateri vaščani še danes radi priskočijo na pomoč pri pripravi in izvedbi slovesnosti na Brezjah.

Z vsem srcem so se frančiškani že od vsega začetka posvetili romarjem. Velikokrat so spovedovali pozno v noč. Brezje je v njegovi 200-letni zgodovini obiskalo več milijonov romarjev. Povprečni letni obisk se zadnja leta povečuje; jih je pa nad 300.000 obiskovalcev letno.

Spominjam se p. Urbana Grguriča, ki je bival v frančiškanskem samostanu v Šiški, a so predstojniki odločili, da bo prestavljen na Brezje, kjer je služboval že pred leti. Od veselja nad predstavitvijo je plesal po samostanskem hodniku. Tudi drugi patri in bratje, ki sem jih poznal, so z veseljem vršili svoje služenje na Brezjah.

Zaradi izrednega češčenja Matere Božje in čudežev, ki so se na Marijino priprošnjo zgodili na Brezjah, so bratje frančiškani prosili, naj sveti oče dovoli, da se Marijina podoba okrona in čez desetletja so iz istih

razlogov prosili, da se brezjanska cerkev razglasi za baziliko. Obe prošnji sta bili uslišani. Milostna Marijina podoba je bila okronana 1. septembra 1907, brezjanska cerkev pa je bila razglašena za baziliko 5. oktobra 1988. Leta 2000 je Slovenska škofovska konferenca baziliko razglasila za slovensko narodno svetišče. Na Brezjah deluje v okviru svetišča tudi Frančiškanski marijanski center. Za romarje, tako posameznike kot skupine, ki obiskujejo ta sveti kraj, smo maja 2009 odprli Romarski urad.

Brezje pa niso samo duhovno, ampak tudi pomembno kulturno središče, saj frančiškanski samostan vsako leto izvede bogat program glasbenih dogodkov, likovne kolonije, znanstvene simpozije, razne tečaje, knjižne izdaje, galerijske in muzejske razstave. S svojo galerijo Sončna pesem vabi duha k lepoti in srčni širini.

Frančiškani vsako leto pripravimo brezjanske pogovore. To so znanstvena srečanja, na katerih se udeleženci ukvarjajo z marijanstvom, romarsko kulturo in spraševanjem o duhovnem.

Sveti Frančišek Asiški velja za začetnika postavljanja jaslic. Kot odmev na Frančiškovo ljubezen do Božjega Deteta, ki je bil rojen v zelo skromnih razmerah, smo frančiškani na Brezjah uredili muzej jaslic in sicer v prostorih starega hleva. Ta muzej daje Brezjam pristni frančiškanski pridih. Zaradi neopisljive ljubezni do Kristusa, je imel sveti Frančišek v svoji krvi zapisan božič. Po zgledu sv. Frančiška imamo vsi frančiškani v svoji krvi zapisan božič. **Brezjanski muzej je edini takšen muzej v državi in predstavlja bogato zbirko jaslic iz Slovenije in tujine.**

Zaradi vseh teh dejavnosti postajajo Brezje poleg romarskega kraja tudi dragoceno muzejsko, galerijsko in znanstveno - dialoško središče.

Ob praznovanju stodvajsetletnice prihoda frančiškanov na Brezje, se najprej v imenu Slovenske frančiškanske province zahvaljujem vodstvu Cerkve na Slovenskem, da nam je ves ta čas zaupala oskrbo te presvete božje poti. V čast in veliko odgovornost nam je, da smemo biti varuhi Marijine podobe na Brezjah. Romarska pastoral je sicer zahtevna, a smo hvaležni zanj, saj smo v stodvajsetih letih dosti več prejeli kot smo lahko dali.

Hvala vam, dragi romarji, da ste nam naklonjeni, da za nas skrbite in nas podpirate s svojim prijateljstvom. Prosimo, ko se pridete priporočat ali zahvaljevati pred Marijino podobo, molite tudi za nas, da nam Bog ohrani evangelijski žar, s katerim želimo služiti Materi Božji in vam, ki prihajate na Brezje, nekateri z neizrekljivimi bremeni v srcu. Prosimo vas, molite pred Marijo za nove poklice v naši provinci in Cerkvi na Slovenskem, da bomo z upanjem zrli v prihodnost in da bodo Brezje vedno imele oskrbnike, ki vam bodo služili po zgledu sv. Frančiška.

Dobremu Bogu se zahvaljujemo za milost teh stodvajsetih let. Naj nas in vas Vsemogočni varuje in blagoslavlja, naj nam podari mir v naših dneh in nas vse pripelje v srečno večnost. Po Mariji.

*Mir in dobro!
p. Marjan Čuden,
provincialni minister*

Nazarje, 25.-27. maj 2018

DUHOVNE VAJE ZA DRUŽINE

Na vzpetini Gradišče nad sotočjem Savinje in Drete stoji frančiškanski samostan s cerkvijo Marija Nazaret, katere predhodnica je bila leta 1625 sezidana loretska kapela. V letih 1632 do 1661 so samostan in župnijsko cerkev pozidali iz Bosne pred Turki pobegli frančiškani. Leta 1752 je bila ustanovljena samostanska knjižnica, ki je bila prenovljena leta 1996. Posebnost knjižnice je prvi izvod Dalmatinove Biblije. Od leta 1786 do 2. svetovne vojne je delovala tudi samostanska ljudska šola. Samostan je bil v 17. stoletju znan tudi po lekarni. Sedaj je obnovljen in služi za dom duhovnih vaj. V bližini je samostan klaris.

Tako je bilo zapisano na vrhu vabila na duhovne vaje za družine, ki je marca prispelo v moj e-nabiralnik. Pa ni bil zapis o nazarskem samostanu tisti, ki me je pritegnil; pravzaprav sem se celo vprašala, zakaj je sploh tam ...

Kar je bilo na vabilu posebej vabljivega, sta bila voditelja duhovnih vaj, frančiškanski provincial, p. Marjan Čuden, in (med drugim) družinski terapevt, p. Christian Gostečnik. Ker je bil prvi do nedavnega tudi naš župnik, drugi pa nama je z možem zaznamoval čas priprave na zakon, je bila odločitev o udeležbi pravzaprav zelo lahka. Še posebej zato, ker začuda tisti vikend ni bilo še nič drugega na družinskem koledarju. Sv. Duh veje, kjer hoče ...

Res je bilo lepo priti v prelepo naravo Savinjske doline, pozdraviti nazarškega župnika (in našega bivšega kaplana), p. Andreja Pollaka, se naseliti v lepo urejenih sobah, spoznavati nove ljudi in pozdraviti stare znanke, in se prepustiti »all inclusive« 3-dnevni oskrbi. Tako telesni, za katero so zaslužni p. Andrej, p. Tomaž in tamkajšnja kuharica, kot tudi oziroma še posebej duhovni oskrbi, za katero je zaslužen Sveti Duh ob pomoči p. Marjana, p. Cristiana, sester FMM, ki so z animatorji poskrbele za otroke (njihovo vlogo je oba večera prevzel p. Marjan) in pa sester klaris, katerih molitev noč in dan objema vse obiskovalce nazarškega griča. Del te njihove molitve smo bili po po-

sebni milosti lahko tudi mi; prvi skoraj dve uri nedelje Svete Trojice smo lahko skupaj z njimi pojoč premolili in tako začutili lepoto in moč zrenja in slavljenja Boga.

Če nam je petje psalmov ponoči delalo nekaj težav (le kateri psalmski način smo uporabili?), pa smo bili za pomoč pri petju pri nedeljski sveti maši v njihovi kapeli pohvaljeni s strani sester. In pohvala iz ust tistih, katerih molitev je eno samo angelsko petje, res nekaj velja! No, pa saj smo tudi pridno vadili. P. Christian je namreč pred vikendom tako goreče prosil Duha, da bi kdo od zakoncev znal igrati kitaro, da so si le-to podajali kar trije (pa bi se verjetno našel še kdo). A petje nikakor ni bilo »samo polnjenje časa« med nagovori p. Christiana; za nas je bil to še »drugačne vrste pogovor« (saj kdor poje, dvakrat moli, kajne?), s petjem pa smo tudi omogočili p. Christianu, da je lahko med svojimi nagovori vsaj malo vdihnil. Zato pa je on bolj malo pustil dihati nam, zakoncem. Na svoj iskrov, duhovit in živ način nas je ob pomoči Kristine in Gregorja (ki si zaslužita čisto petico iz dramske igre) uvedel v nekaj področij življenja v odnosu zakoncev, ki so upravičeni do naše poglobljene pozornosti. In če je bila uvodna tema o spolnosti za marsikoga »presečenec«, nam je ravno s pogovorom o najgloblji intimnosti pomagal, da smo še lažje odprli srce zakoncu. In potem so pogovori o odnosu med nama in o odpuščanju pripomogli, da smo si znali (in zmogli) povedati, kaj je v drugem najlepšega, pa mu / ji tega do sedaj še nismo povedali. Ker pa smo bili vendarle na *družinskih* duhovnih vajah, smo v nedeljo še ozave-stili vlogo mame in očeta.

Vlogo, ki smo jo sicer cel vikend lahko v polnosti živeli, saj smo bili že prvi večer nagovorjeni, naj čas, ko nas bo p. Christian »pustil na miru« izkoristimo predvsem za svoje družine – tega nam v vsakdanjem življenju namreč prepogosto zmanjkuje. Oziroma si ga ne znamo vzeti. Tokrat pa smo si za družine vzeli tudi kar celo sobotno popoldne in ga napolnili z izletom v biser Savinjske doline, v prelepo Logarsko dolino. Tam smo najprej v kapeli pri domu duhovnih vaj skupaj praznovali sveto mašo (seveda z veliko petja in pa z lepim nagovorom p. Marjana o tem, kako lepo in koristno je deliti luč), potem pa si je vsaka družina po svoje organizirala ostanek časa do večerje; nekateri z izletom v konec doline, do slapu Rinka, nekateri s počitkom, pogovori in igro pri kapeli, spet drugi z izletom po drugih lepih kottičkih Savinjske ...

Če sem se ob prebiranju vabila na te duhovne vaje še spraševala, v čem je pomen zapisa o samostanu in njegovi zgodovini, sedaj vem: brez poznavanja svoje, tvoje in najine zgodovine bova zelo težko prihajala drug drugemu naproti in skupaj hodila naprej ter rasla v odnosu. Če pa veva, kje sva trenutno, kaj naju vleče nazaj in kam želiva priti, pa lahko razrešiva še tako zapletene nesporazume, uresničiva še tako zahtevne želje in živiva lepe odnose v zakonu in družini. Tudi (oziroma v tem vikendu predvsem) ob pomoči frančiškovih bratov in sester. Za kar jim bova vedno hvaležna!

Marija Burnik

NEKATERE NOVEJŠE GRADNJE NA OBMOČJU ŽUPNIJE VIČ

V zadnjem času je bilo na področju župnije zgrajenih kar nekaj večjih poslopij, nekaj jih je v gradnji in nekaj v načrtu do leta 2020. Že zgrajene spreminjajo podobo nekdanje Rožne doline in drugih naselij.

V Rožni dolini so najbolj opazne naslednje: Cesta XI/1, Cesta VI/1 A, Cesta II/14, Cesta VII/1, 6, 11, Cesta IX/33, 35, 37, 39, Cesta X/30, 34, Cesta XVII/24 A in 24 B. Na Cesti XV sta v gradnji dve večji stanovanjski zgradbi. Večja gradnja je v načrtu tam, kjer se končuje Cesta XVII/24 – na desno do Ceste XV gor do Večne poti in na levo do Glinščice. Teren je že v pripravi, posekanih je že nekaj mogočnih dreves, umakniti se bo moral Dom šoferjev in avtomehanikov in vrtnarija Herzmansky. Če gremo ob Glinščici, so večje zgradbe Biotehnična fakulteta in Tehnološki park z vedno premajhnimi parkirišči. Pridemo do zadrževalnika vode, kjer se začne Brdnikova ulica, na kateri sta v gradnji dve veliki stanovanjski stavbi.

Na koncu Ažmanove, ki se priključi na Ježkovo oz. Vrhovci cesta X, je šest novih stanovanjskih hiš, na Nasperski poti dve, na Tržaški c. 255 A in 255 B večstanovanjski stavbi in nasproti teh mogočna Vila. Tudi na Cesti za progo 3 a je nova velika večstanovanjska zgradba. Nasproti Zelenega gaja naj bi do leta 2020 zgradili še 700 stanovanj. Na Koprski ulici pa je bil zgrajen Gimnastični center. Na Žaucerjevi ul. (za

Poklukarjevo in Vinčarjevo ul.) je v zaključni fazi pet večnamenskih stavb. Kdo neki so ti naši župljani, ki so se vselili v te nove stanovanjske zgradbe?

Na Bokalcu se stavba, ki je veljala za »novo«, spreminja, povečuje, da bi oskrbovancem nudila boljši standard. Park pa nima najbolj posrečene lege ne za pešce in še manj za tiste na vozičkih. Zelo priročno je, da mestni avtobus števil. 14 B že nekaj let redno vozi na Bokalce skozi novo naselje Zeleni gaj in Vrhovce.

V gradnji je tudi železniška postaja Dolgi most; pokopališče naj bi dobilo mrliško vežico, hkrati naj bi ga povečali.

Če z Griča (od Šteblaja) do Murgel (Pod lipami), od Večne poti do Ljubljane ter od Skapinove v Rožni dolini do Gorjanca in Gmajnic (Pasje zavetišče) potegnemo črte, dobimo križ župnije, ki meji na kar osem sosednjih župnij (Podutik, Koseze, Marijino oznanjenje, Sv. Trojica, Trnovo, Barje, Brezovica, Dobrova). Na njenem področju je 181 ulic oz. cest (v celoti ali deloma) in 27 000 župljanov (vernih, malovernih in nevernih). Ta prostorski križ pa lahko ponazarja tudi »križ«, ki ga čutimo pri pastoralnem delu v veliki in nepregledni župniji, ki je izročena naši oskrbi.

Stanje ob 110-letnici župnije (2018)

p. Zdravko

PRAZNOVANJE VELIKE NOČI V NOVEM MESTU IN PRI NOVI ŠTIFTI

Priprava obredov velikonočnega tridnevja je zahtevna. Še najmanjša podrobnost mora biti domišljena, da lahko bogoslužje poteka nemoteno in da spodrsrljaji ne skazijo prazničnega vzdušja. V tako napetost sem vstopil, ko sem poklical brate v Novem mestu in se najavil: »Za velikonočno vigilio pridem k vam, da bomo veliko noč začeli praznovati skupaj!« Moja najavo so prijazno vzeli na znanje, jaz pa sem upal, da jim s tem nisem povzročil še dodatnih skrbi. A je bila bojazen odveč. P. Tomaž je kot vesten ceremonier pripravil natančen potek obreda, ki smo se ga med praznovanjem zvesto držali.

Pred sveto mašo smo se bratje zbrali v zakristiji. Praznično razpoloženje se je že zarisalo na obraze. Pridružilo se nam je lepo število ministrantov. Kar nekaj sem jih poznal kot nekdanje ali aktualne stanovalce v študentskem domu župnije Ljubljana - Vič. Prav tako sem znane študente našel med pevci, ki so na hodniku čakali, da se povzpnejo na pevski kor. Nekdo izmed njih mi je na hitro šepnil novico »Letos se poročim!« »Bom molil in prosil za blagoslov!«, sem mu obljubil. Kot vsakič, ko je kdo od študentov prosil naj se ga pred izpitom spomnim v molitvi.

Obred se je začel pred cerkvijo. Pri blagoslovu ognja na veliko soboto se vedno spomnim pesmi skupine Gloria: »Ogenj v meni!« Kako pomenljivo je, da se začne slavljenje Kristusove zmage nad smrtjo z ognjem v srcu, s slavljenjem luči. Hvalnico velikonočni sveči je lepo zapel p. Peter Vrabec. Petje pevskega zbora je bilo slovesno in me je prevzelo. Čeprav je moj posluh robot, sem glasbeno zelo dojemljiv. Hvaležen sem novomeščanom za lepo doživetje praznovanja, ki se je po sveti maši nadaljevalo v samostanski obednici. Neki pesnik je

zapisal: »Trenutek, kako si lep, trajaj večno!« To sem si želel tudi jaz – da bi ta pristen in prazničen trenutek trajal večno. A sem še ta večer moral naprej. K Novi Štifti. Za slovo so me novomeški bratje založili z dobrotami. »Nesi bratom v center«, so naročili: »In vošči jim praznike!«

Pri Novi Štifti me je sprejel predstojnik br. Marijan Cvitak. Kljub pozni uri sva še nekoliko posedela in dorekla podrobnosti o vstajenjski maši in velikonočni procesiji. Mimogrede je bila ura polnoč. Takoj, ko je ura dvanajstkrat odbila, sem br. Marijanu voščil za rojstni dan. Pripovedoval je, da stara mama ni verjela, ko so ji sporočili, da je dobila vnuka. Mislila je, da je to prvoaprilska potegavščina in da je v resnici rojena deklica. Tako je to, če imaš rojstni dan na prvi april.

Vreme na velikonočno jutro je bilo jasno in pomladno obarvano. Do konca življenja mi bo ostala v spominu procesija. Ljudsko petje, pot za procesijo pa posuta s trobenticami. Vse je kipelo od rumenih zaplat teh pomladanskih cvetic in kako močan pomen: trobente, ki oznanjajo Kristusovo vstajenje!

Tudi p. Tadej se je izkazal za odličnega ceremonijarja. Upam, da se kot glasbenik ni preveč obupoval nad mojim petjem. Tudi pri Novi Štifti je v cerkvi sijalo veliko znanih obrazov. Bog naj blagoslovi te dobre ljudi!

Zdelo se mi je, da voščila in dobre želje izrečene po sveti maši, še spadajo k liturgiji. Vsekakor pa je bilo bogoslužno dejanje, ko smo bratje sedli za mizo k velikonočnemu žegnu. Domačin Darko Mihelič se je nadvse potrudil, da je bila postrežba na nivoju in da ničesar ni manjkalo. Na nivoju pa je bilo tudi razpoloženje. Psalmist bi ga opisal takole: »Kako dobro je, ko bratje bivajo skupaj!«

Kadar pridemo provinciali skupaj običajno tarnamo kako smo utrujeni, predvsem od težav, ki si kar podajajo roko. Morda pa je premalo druženja z brati v lepih trenutkih. Ti uravnotežijo življenje in pokažejo lepšo plat življenja v skupnosti. Ne vino, ampak veselje v Gospodu, ki ga bratje podarimo drug drugemu, »srce razjasni in oko!« Hvala bratje v Novem mestu in pri Novi Štifti za razjasnitev srca in pogleda na provinco, ki ste mi ga podarili za veliko noč.

p. Marjan

PRAZNOVALI SMO ANTONOVO V BREŽICAH

Vsredo, 13. junija, ko je godoval sv. Anton Padovanski, kateremu je bila posvečena nekdanja frančiškanska cerkev v Brežicah, je bila v organizaciji Župnije Brežice in Gimnazije Brežice svečana proslava v počastitev skoraj 300-letnega delovanja frančiškanov pri nas (1659-1941).

Ob 17. uri je bil priložnostni kulturni program v avli Gimnazije Brežice, Trg izgnancev 14, ki so ga pripravili in zelo lepo podali izbrani gimnazijci pod mentorstvom prof. Nataše Šekoranja Špiler. Z glasbenimi točkami so program obogatili instrumentalisti, ki obiskujejo Glasbeno šolo Brežice. Na začetku programa je vse navzoče pozdravil ravnatelj Gimnazije g. Uroš Škof. S pozdravnimi besedami in vsebinsko so obogatili program tudi msgr. g. Stanislav Zore, OFM, ljubljanski nadškof in metropolit, v. d. direktorica Posavskega muzeja ga. Alenka Černelič Krošelj in domači župnik Milan Kšela. V program se je z izbranimi besedami vključil tudi g. prelat Alfonz Grojzdek, župnik v Krškem, ki je pred skoraj 70-imi leti bil eden prvih maturantov te ustanove. Vsebina svečanega programa je bila obogatena z zgodovinskimi podatki o delovanju frančiškanov v Brežicah, kakor tudi predstavljen lik frančiškovega brata sv. Antona Padovanskega. Med obiskovalci (vseh okrog 40) te svečanosti, ki je bila v vhodni avli Gimnazije Brežice (nekdanj prezbiterij – ol-

tarni prostor nekdanje frančiškanske cerkve sv. Antona), je bil tudi pater dr. Mihael Vovk, OFM, ki je sedaj kaplan v svetišču na Sveti Gori nad Novo Gorico.

Ob 19.00 je imel v farni cerkvi sv. Lovrenca svečano sveto mašo in pridigo ljubljanski nadškof in metropolit msgr. g. Stanislav Zore, OFM. Somaševali so duhovniki iz okoliških župnij, in sicer g. prelat Alfonz Grojzdek, župnik v Krškem, pater dr. Mihael Vovk, OFM, g. Jože Pacek, župnik na Čatežu ob Savi, g. Janez Zdešar, župnik na Veliki Dolini, g. Roman Travar, CM, kaplan iz Dobove, g. Boštjan Prevc, nadškofijski tajnik in domači župnik Milan Kšela. Mašno daritev je z odličnim petjem obogatil naš cerkveni pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje in organistke Jelke Žnideršič.

Tako so Brežičani doživeli zares duhovno bogato praznovanje Antonovega, kar je odraz neizbrisnega duhovnega pečata frančiškovega duha, ki je v Brežicah ostal kljub porušenosti cerkvi sv. Antona in skoraj 70-letnemu molku o frančiškanih v Brežicah. Ob tej priliki je Društvo 1824 izdalo tudi brošuro »Dediščina brežiških frančiškanov«, za katero je gradivo zbral naš brežiški rojak, zgodovinar dr. Jože Škofljanec, računalniško oblikoval in obdelal pa Domen Prevejšek.

Župnija Brežice

KRALJEVO ZNAMNJE

Kraljevo znamenje, križ stoji,
bandero glej vihrati,
na križu Jezus nas uči
srčno se vojskovati.

O sveti križ, življenja luč!
O sveti križ, nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

Zveličar s križem vabi nas
zvesto za njim hoditi,
svoj križ sprejeti slednji čas
in ga za njim nositi.

O sveti križ, življenja luč!
O sveti križ, nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

O križ na smrtni postelji,
prijatelj naš edini;
na grobu pot nam kažeš ti
k nebeški domovini.

O sveti križ, življenja luč!
O sveti križ, nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

bl. Anton Martin Slomšek

BLAGOSLOV OBNOVLJENEGA KRIŽANEGA IN NJEGOVE KOPIJE

4. velikonočna nedelja
22. 4. 2018

Restavriran križani je obešen na steni
samostanske galerije, njegova kopija
pa na križu na samostanskem obzidju
na samostanskem dvorišču.

Križani je iz druge polovice 18. stol.
Original je restavrirala Helena
Valentin Konjedic, dipl. restavratorka,
konservatorka – restavratorka.
Kopijo pa je izdelal Claudio Antonaz.

Križ je dolga leta z izjemno
spoštljivostjo hranil + p. Atanazij
Kocjančič OFM v zakristiji.
Križ naj bi do odstranitve po drugi
svetovni vojni stal na pomolu za
cerkvijo sv. Ane.

Izdelati so ga dali in ga postavili
ribiči kot zahvalo, da so bili
obvarovani smrti v neurju.
Pred odhodom na ribolov so se mu
potem vedno znova priporočali.

JE V KLOŠTRU V NOvem MESTU KAJ NOVEGA?

Vedno se kaj najde, če ima obiskovalec odprte
oči. Drugače pa se okrog kloštra, predvsem pa
na našem Glavnem trgu v Novem mestu vsak
dan dogaja kaj na novo. Zaprejo en vhod in odprejo
drugega, naredijo na novo en kvadratni meter tlaka iz
granitnih kock, izkopljejo eno jamo in drugo zasujejo
ali zabetonirajo...; skratka, obnova gre vztrajno naprej
proti svojemu koncu, traja že 8 mesecev in verjetno
bo še pol leta. Do nas je z avtom precej težko priti, ker
moraš hočeš ali nočeš kršiti pravilo: »Dovoljeno samo
za dostavo in stanovanje!«

Druga novost je stara hiša tik ob našem zidu
Jenkovi ulici. Ima novega lastnika, ki jo želi temeljito
obnoviti in hkrati povečati v globino in višino, kar
pomeni, da bi se precej poznalo tudi na našem zidu.
Gvardijan p. Tomaž je preko advokatov in drugih sve-
tovalcev uspel načrtovano obnovo ustaviti.

Tretja novost, da si želimo obnoviti obe dostopni
poti na spodnji vrt, ker se ena iz leta v leto bolj podira.
Tam kjer so stopnice, je zelo težko priti do Krke, za
lažji dostop pa je potrebno urediti tudi drugo pot, ki
gre mimo bivših svinjakov.

Četrta novost ali želja, da se obnovi, je ureditev
sobe, kjer bi bil računalnik za video kamere in arhiv.
Samostanski arhiv počasi ureja en gospod, ki je bil po-
slan s strani dr. Jožeta Škofljanca, oziroma državnega
arhiva Slovenije.

In peta novost so naši pastoralni podvigi. Še vedno
je več pogrebov kot krstov; nekaj porok je za nami, ne-
kaj pa še pred nami, vendar številka 10 ne bo presežena.
Letos so se poročili trije zelo prizadevni mladinci, to-
rej iz vrst FLM – Frančiškova Lenartova Mladina. Smo
pa v minulih mesecih od aprila do junija kar nakajkrat
poromali: s sosednima župnijama stolno in šmihelsko

smo se za 1. maj podali v Assisij, San Giona Rottondo,
Barij in Luciano, z moškimi in fanti smo letos poromali
na Kras in s sodelavci župnije in samostana na Gorenj-
sko v Crngrob in Škofjo Loko. Zakonskih jubilarcev je
bilo leto 18 parov. Naj omenim še zelo lep in prisrčen
koncert našega otroškega zborčka, s katerim se je zbo-
rovodkinja Katja Mihalič poslovila od delovanja, saj se
je konec maja poročila. Na prvo nedeljo v maju smo
obhajali Festival družin; pričeli smo s sv. mašo ob 10h
in nadaljevali na samostanskem vrtu. Skupini birmanc-
ev in prvoobhajancev sta prišli do zaželenega cilja. Ob
koncu veroučnega leta so bili še trije tradicionalni do-
godki: romarski izlet pridnih šmarničarjev na Žeželj nad
Vinico, mestna telovska procesija iz stolnice v kloster
ter piknik 15. družin iz naših zakonskih skupin. Skratka,
po svoje nič novega, po drugi strani pa se je potrebno
vsak dan na novo vživljati v ljudi, ki prosijo za to in ono.
Radi priskočimo na pomoč sosednim duhovnikom. P.
Krizostom je v juniju vodil tedenskih termin duhovnih
vaje za sestre Notredam v Ilirski Bistrici. P. Tomaž skrbi
za skupine oglednikov cerkve, knjižnice in samostana;
v Mirabilandijo je popeljal več kot 40 birmancev in
mladih. P. Peter še naprej potrpežljivo s sodelavci pre-
ko molitve osvobaja ljudi od vplivov hudega duha. In
p. Marko se vsak teden poda v katero izmed sestrskih
skupnosti in seveda vsak dan med preizkušane brate in
sestre v novomeško bolnišnico.

Glede zdravstvenega stanja smo pridobili novo pro-
tezo na desnem kolenu od noge p. Petra, čaka ga menja-
va kolena še na levi nogi; rehabilitacija dobro in vztrajno
poteka. Drugače je zdravje štirih bratov stabilno.

Dobrodošli pri sv. Lenartu v Novem mestu v na-
šem kloštru.

br. Krizostom

MISIJONARJI USMILJENJA

Pred tremi leti smo obhajali izredno sveto leto, ki je bilo posvečeno Božjemu usmiljenju. Papež Frančišek je takrat povabil škofo, naj v svojih škofijah izberejo duhovnike, ki bodo sprejeli službo misijonarjev usmiljenja. Ob zaključku svetega leta je papež prosil misijonarje, naj še naprej opravljajo to delo ljubezni. Na nedeljo Božjega usmiljenja se je želel s temi duhovniki osebno srečati. Pripravo srečanja je zaupal Papeškemu svetu za pospeševanje nove evangelizacije, ki ga vodi škof Rino Fisichella. Iz Slovenije sva se posveta udeležila bivši in sedanji rektor bazilike Marije Pomagaj na Brezjah p. Silvin in p. Robert.

V Rimu sva se mudila od 6. do 11. aprila. P. Robert se je ponudil za voznika. Vedel sem, da je maratonec (pred leti se je udeležil maratona v New Yorku), a da je dolgoprogaš tudi na avtocestah sem doživel šele sedaj. Do Rima sva prišla z enim samim vmesnim postankom. V generalni hiši so naju lepo sprejeli in nama namenili »škofovske« sobe. In res skozi okno sem gledal kupolo cerkve sv. Petra. P. Roberta vsi poznajo in, ker on dobro pozna vsak kotiček generalne hiše, je bilo tudi meni lažje stopiti v stik z mnogimi brati. Kar precej bratov po svetu je misijonarjev usmiljenja, največ pa jih je prišlo v Rim s Poljske.

V soboto dopoldne sva poskrbela za vstopnice in se oglasila na vatikanskem radiu. Urednik p. Ivan Gerceg naju je ljubeznivo sprejel in naju povabil v jezuitski kolegij na kosilo. V popoldanskem času smo bili na voljo za spoved v različnih rimskih cerkvah. V nedeljo smo udeleženci, bilo nas je več kot 550, somaševali s papežem na trgu pred cerkvijo sv. Petra. Ob evangeliju o »nevernem« Tomažu je papež Frančišek med drugim dejal: »Ko danes preko (Jezusovih) ran vstopamo v skrivnost Boga, razumevamo, da usmiljenje ni le ena izmed njegovih lastnosti, ampak utrip njegovega srca. Kakor Tomaž, torej tudi mi ne živimo več kakor negotovi učenci, vdani, vendar omahljivi; tudi mi postanimo resnični zaljubljeni v Gospoda!«

V ponedeljek zjutraj smo se pozdravili z generalnim ministrom, ki se je vrnil z obiska v Sveti deželi, a je kmalu šel na pot do Loreta, kjer je obiskal tamkajšnjo bratsko skupnost. Misijonarji usmiljenja smo se zbrali v veliki avli lateranske univerze, kjer nas je nagovoril prefekt Kogregacije za disciplino zakramentov kardinal Sarah in razmišljal o spravi in zakramentu usmiljenja. Dotaknila se me je misel, da običajno spovedniki dajemo/predlagamo spovedancem nesorazmerno majhno »pokoro«. V kolikor je res nezadostna, bi jo morali opraviti mi spovedniki.

Predavanju so sledila pričevanja. Duhovnik iz Avstralije je pripovedoval svoja doživljanja v letu usmiljenja in po njem, ko mu je škof zaupal nalogo, da je obiskoval župnije, ki nimajo stalnega duhovnika in so v soupravi. V vsaki župniji je preživel po dva do tri tedne, bil na voljo za pogovor, spoved, molitev, obiske bolnikov in starejših. Vernikom je prebudil občutek, da niso prepuščeni samim sebi, da Cerkev živi z njimi in se zanje zanima, da ima duhovnik čas zanje, da jih posluša, svetuje, spremlja.

Ponedeljkovo popoldne smo se zbrali po jezikovnih skupinah v različnih cerkvah, kjer smo imeli češčenje Najsvetejšega, nagovor in priložnost za osebno spoved. Nadškof iz Barija Francesco Cacucci nas je spodbujal, naj bomo božje orodje usmiljenja, naj se vztrajno učimo poslušati drugega, naj se zavedamo lastne grešnosti in potrebe po osebnem spreobrnjenju.

Torkovo dopoldne je bilo nekaj posebnega, ker ga je z nami preživel papež Frančišek. Škof Fisichella je spregovoril o liku misijonarja Usmiljenja, kakor ga pojmuje papež Frančišek, nato pa nas je nagovoril sveti oče sam. Poudaril je, da najdemo v Svetem pismu veliko besedil, ki govore o Božjem usmiljenju. Poučujejo nas preroki, najbolj pa Jezus Kristus. Dobrohotnost, tolažba, bližina, obljuba večne ljubezni – vse to so izrazi, ki izražajo bogastvo Božjega usmiljenja. Spovedniki smo Božje

orodje, Božji sodelavci, ki prinašamo sporočilo pomiritev z Bogom. Spovednikov apostolat je klic k iskanju in sprejemanju Očetovega odpuščanja. Ta odgovornost, ki je položena v njegove roke, zahteva življenjski slog, ki je skladen s poslanstvom, ki ga je prejel. Prepričanje, da je Bog ravnal z menoj z usmiljenjem, je ključ, da postanem Božji sodelavec. Ker sem služabnik, se ne postavljam nad druge, kakor da bi bil sodnik bratom grešnikom. Pravi misijonar usmiljenja se zrcali v izkušnji apostola Pavla: »Bog me je izbral, Bog se name zanaša, Bog mi je izkazal svoje zaupanje in me je, kljub temu, da sem grešnik, poklical, naj sem njegov sodelavec, da bi njegovo usmiljenje postalo realno, učinkovito in dotakljivo.«

Sveti oče nas je opomnil, naj imamo spoštljiv odnos do spovedancev in naj ne »kopljemo« po njihovi notranjosti. Rekel je: »Ni potrebe, da bi zbudili sram nekemu, ki je že priznal svoj greh in ve, da je naredil napako; ni potrebno raziskovati tam, kjer je Očetova milost že posegla; ni dovoljeno prestopiti svetega prostora osebe v njenem vstopanju v odnos z Bogom.« In ob koncu še spodbuda, naj v spovedancu prebudimo zaupanje, da bo gledal »v prihodnost z novimi očmi ... To pomeni, da odpuščanje in usmiljenje omogočita ponovno gledati na življenje z zaupanjem in zavzetostjo. Je kakor da bi rekli, da usmiljenje odpira k upanju, ustvarja upanje in gradi upanje.«

Po nagovoru se je papež Frančišek pozdravil z vsakim posebej, opoldne pa smo z njim somaševali v cerkvi sv. Petra, kjer nas je ob dnevni Božji besedi še enkrat spodbudil, naj bomo zares evangelijski misijonarji Usmiljenja.

Popoldne sva s p. Robertom obiskala radio Vatikan in posnela pogovor z urednikom, ki ga je zanimalo predvsem, kako sva midva doživljala dogajanja in še posebno srečanje s svetim očetom. Odzvala sva se tudi povabilu veleposlanika pri Svetem sedežu g. Tomaža Kunstlja, ki ga poznam še iz časov, ko je bil ministrant v Stožicah. Modrovali smo o dogajanjih v Cerkvi, v domovini in po svetu.

Zaključek srečanja misijonarjev Usmiljenja je bil v sredo s sveto mašo v lateranski baziliki. Prepričan sem, da so nas naša druženja, molitev, nagovori in predvsem evharistija spodbudili k služenju bratom in sestrām v zakramentu sprave, da bi bili vedno in povsod orodje Božjega usmiljenja.

P. Robert je še enkrat pokazal, da je zares dolgoprogaš, saj sva se po dobrih sedmih urah vožnje vrnila v domovino. Rekel sem si: »To pa je bila dobra duhovna obnova!«

p. Silvin Krajnc

MOLITEV K SV. DUHU

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj siplješ MODROST,
da bi gledal s Tvojimi očmi in ljubil s Tvojim srcem,
da bi prisluhnil s Tvojimi ušesi in izgovarjal Tvoje besede
da bi znal predirati površje in priti do srca stvari in ljudi,
da bi osvojil Božji okus in vonj
in se odpiral za vse večje in globlje resničnosti;
da bi zorel sproščeno in brez navezanosti
in zmozel biti romar k večnemu cilju!

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj podarjaš UMNOST,
da bi znal vstopati v skrivnost
in jo prebirati s Tvojim umom,
verjel v moč dobrega in raste v Božjih stvarih;
da bi prižgal iskre srca za veselo dožemanje,
za razumevanje Božjih in človeških stvari,
za razumevanje drugačnosti ljudi,
za razumevanje drugačnosti Tvojih načrtov ...

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj vstopaš kot Božji SVETOVALEC z darom sveta,
da bi Tvoje občestvo gradil in ne rušil,
da bi bil pokončen in pogumen v svojih mislih,
da bi molil s širokim srcem, ne s predsodki,
da bi živel svobodno, ne z verigami v sebi;
prihajaš kot svetovalec, da bi poznal pot
in znal biti občutljiv za Tvoj glas.

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj polagaš MOČ za zmago v slabosti,
za moč srca, ki se izkazuje v ljubezni,
da ne bom oster in nestrpen v besedah,
da ne bom grob in neodločen v dejanjih;
da bom dobra zemlja za Tvoja semena,
brez trdote in puščavske suhote srca;
da bom v čast narodu in Cerkvi,
brez užaljenosti in čakanja na odlikovanje;
da se bom predal Tvoji ustvarjalni domišljiji,
brez popuščanja lenobi in naveličnosti
in hlastanja po religioznih posebnostih.

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj vlivaš VEDNOST za občudovanje stvarstva,
za jasno odkrivanje Tvojih zakonov v njem,
za slutenje pomena dogodkov in smeri poti,

za Tvoj šepet ljubezni skozi oblike življenja,
za čudenje in hvaležnost za podarjeno lepoto,
za razločevanje med Tabo in mamonom,
za ohranjanje službe varuha in ne malikovalca.

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj zasajaš POBOŽNOST
kot pripadnost Tebi in povezanost s Teboj,
ker si tu in si v meni in si z menoj,
da mi daješ smisel, smer in trdnost,
da me iz moje molitve in slavljenja z ljubeznijo
in iz prijateljstva s Teboj pošiljaš med brate,
da bi jih po Tebi ozdravljali jeze,
jih vabil k odpuščanju in veselju,
k sočutju in potrpežljivosti,
k tolažbi in ustvarjanju bližine,
k češčenju Tebe in k služenju bližnjim
in z njimi k ustvarjanju Tvoje Cerkve.

Sveti Duh, s svojo ljubeznijo si naredil dom v meni.
Vanj ustvarjaš POGUM pred strahom
za moč, ker sem »mož nečistih ustnic«,
za ogenj tvojega angela, da jih očisti,
za mojo majhnost pred Tvojo dobroto,
da bi si upal leči v Tvojo dlan,
da bi se pustil oviti s Tvojo toplino,
da bi se opogumil prepustiti Tvojim načrtom,
da bi se pustil potolažiti s Tvojo tolažbo,
da bi se pustil omehčati s Tvojo nežnostjo,
da bi se pustil osvojiti s Tvojo ljubeznijo.

S svojo ljubeznijo si naredil dom v meni,
o veliki in ljubeči Sveti Duh,
da boš zares lahko prebival v meni,
da Te bom vsak trenutek slišal in Ti sledil;
tako svoje upanje ne bom polagal v oblast in denar,
v izdelovanje smrti in trgovanje z njo;
tako bom svojo ranjeno dušo s Tabo zdravil
in svoje misli in čustva s Tabo čistil.
Biti hočem Tvoj sodelavec in Tvoj zaveznik
in Tvoje orodje za obdelavo Tvojega sončnega vrta.
Zasadi me kot pšenično zrno
in naredi iz mene užitni kruh za tvojo navzočnost;
blagoslovi in mazili me s seboj,
da bom s Tabo prinašal slepim luč,
da bom s Tabo prinašal mrtvim življenje!

p. Pavle Jakop

LITURGIČNA SPODBUDA POVZDIGOVANJE

Pri obhajanju evharistične skrivnosti se Bogu zahvaljujemo za Jezusa, za njegovo bližino, njegovo odrešenje, njegovo ljubezen. Evharistična molitev je podobna molitvenemu nagovoru, ki ga zbrano občestvo po ustih in gestah predsedujočega duhovnika dviga k Bogu Očetu. Besede in geste nam govorijo o izročanju, podarjanju, zavedanju odvisnosti in majhnosti.

Pri darovanju prinesemo na oltar darove kruha in vina. Duhovnik se v molitvi zahvaljuje za te darove zemlje, sonca in dela človeškega prizadevanja. Pateno in kelih naj bi dvignil tako in toliko, da izrazi prinašanje darov. Torej ne višje kot **v višini prsi**.

Vrhunec evharistične molitve je izgovarjanje Jezusovih besed o postavitvi evharistije: To je moje telo, to je moja kri. Duhovnik pokaže posvečeni kruh in po-

svečeno vino vernikom, da bi ga počastili, izrazili svojo vero, upanje in ljubezen ter se zahvalili za skrivnostni dar. Pateno ali hostijo in kelih naj bi dvignili **v višini oči**.

Sklepni hvalospev Po Kristusu, s Kristusom ... prebujajo eshatološko hrepenenje po življenju v Božjem kraljestvu. Boga prosimo, naj nas pripelje vanj, da bi ga tam večno slavili. Ta slavospev je na neki način vrnitev k povabilu slavljenja na začetku hvalospeva, ko nas duhovnik povabi Kvišku srca. Naše srce naj bi bilo »dvignjeno« k Bogu. Zato duhovnik pateno in kelih dvigne **visoko nad glavo**.

Da ponovimo. Prinašanje darov, češčenje evharistije in slavljenje Boga po Kristusu naj razodevajo tudi naše geste, ki izražajo izročanje, češčenje in slavljenje.

BR. EDMUND POTOČNIK - ZGLEDEN FRANČIŠKOV BRAT

Ob 50-letnici smrti (četrtek, 6. junij 1968) br. Edmunda Potočnika se mi zdi, da je moja dolžnost, da obudim spomin nanj med brati, ki ste ga poznali in z njim celo živeli. Zanimivo je, da imajo bratje zelo pozitivno mnenje o njem. Zato smo rojaki nanj upravičeno ponosni.

Vitanjčani imamo več družin s priimkom Potočnik, od katerih posebej izstopata Herman Potočnik (1892-1929), raketni inženir, pionir avstronavtike, avtor znamenite knjige Problem vožnje po vesolju. Drugi s tem priimkom pa je naš br. Edmund (1902-1968), ki je živel bolj skrito življenje. Obema je bilo skupno, da sta hrepenela po »višjem« in Vsepresežnim. Herman je s svojimi natančnimi načrti presegel zemeljske meje, br. Edmund pa je z zglednim redovnim in delavnim življenjem hrepenel po tem, kar je zgoraj in ne po tem, kar je na zemlji (prim. Kol 3,2).

Br. Edmund je bil rojen 24. jan. 1902 na Paki 89 v župniji Vitanje, in sicer v Vriskovi družini s petimi otroki (Ciril, 1900, Jože – br. Edmund, 1902, Alojzija, 1906, Elizabeta, 1909, in Johan, 1911). Ciril je bil pri usmiljenih bratih, po vojni pa si je ustvaril družino in dobil sina Cirila. Le-temu so se rodili trije otroci: Ciril ml., Valerija in Boštjan. Sestri Alojzija in Elizabeta sta bili redovnici, in ko so jih po vojni razpustili, sta se vrnila domov in oskrbovali župnišče. Brat Johan je bil čevljar in fotograf. Z ženo sta ostala brez potomcev. Sestrična br. Edmunda je bila usmiljenka s. Bazilisa Potočnik (1896-1986). Vstajenja čaka v Chile-Santiago.

Br. Edmund je bil plemenit, delaven in pošten fant. Kdaj točno je bil pri vojaki, služil je v mornarici, mi ni znano. Sklepam, da okoli l. 1923. Ko se je vrnil, je poleg domačije postavil kapelo Srca Jezusovega, kateremu se je vsa družina posvetila ob blagoslovitvi 23. sept. 1928. To je bilo lepo dejanje ob slovesu od doma in obetaven prihod k frančiškonom (28. aprila 1929). Redovno obleko je oblekel v Novem mestu in

tam opravljal službo zakristana. Ker pa so v Mariboru potrebovali vrtnarja in kletarja, je bil še istega leta premeščen tja. Naslednje leto (1930) je v našem glavnem samostanu začel noviciat in 4. okt. 1931 izrekel začasne obljube, čez tri leta pa slovesne (5. okt. 1934). Obljubam je ostal zvest do konca, in ker je bil tako rekoč nenadomestljiv, je vse življenje ostal na prvotnem mestu. Bil je pravi blagoslov za provinco.

Br. Edmunda sem spoznal pred koncem njegovega življenja. Ko sem iz Maribora šel v Novo mesto v noviciat (1965), sem se ustavil v centru, kjer sem prvič srečal Edmunda in nazadnje sem ga obiskal v bolnišnici mesec dni pred njegovim slovesom.

Kot rečeno, sem o Edmundu slišal veliko lepega in spodbudnega, in ker sam z njim nisem živel, sem povprašal brate, kakšno je njihovo mnenje o njem. Misliti mi je dal že rajni p. Martin Perc, ki mi je pri spovedi svetoval, naj se obrnem na br. Edmunda, če bom kdaj v težavah. Na Sveti Gori sem vprašal p. Pavla Krajnika za mnenje. Odgovor je bil kratek in jaseen: »Br. Edmund je svetnik!« P. Polikarp pa je dejal: »Bil je duhovno bogat in globok. Kar pa se dela tiče, je bil zmožen štiri nadomeščati!« P. Hieronim Žveglič: »... Med brati je bil gotovo najpomembnejši fr. Edmund Potočnik, ki je bil ,deklica za vse', res sposoben in zavzet. Ta si je znal poiskati zveze, svetovalce in pomočnike.« P. Benardin Sušnik je v zvezi s p. Angelikom povedal o Edmundu:

du: »Samostansko ekonomijo je popolnoma prepustil fr. Edmundu Potočniku, seveda pa je bil o vsem sproti obveščen. Nikdar ni bilo slišati o kakem nasprotovanju ali pritožbi s katere koli strani ...« P. Leopold Grčar: »V spominu na našega br. Edmunda pa ostaja njegov mir, požrtvovalnost, vljudnost, navzočnost pri rekreaciji po kosilu in ljubezen do molitve in kora.« P. Viktor Papež: »...Edmund je name naredil poseben vtis, predvsem s svojo umirjenostjo, ki je bila odraz notranje harmonije s samim seboj, z bližnjim in predvsem z Bogom... Redno se je udeleževal skupne molitve, pa tudi sam je pogosto v zbranosti molil v samotni. Vrt je bil pod njegovim vodstvom skrbno obdelan ... Ne spominjam se, da bi kdaj šel na dopust. Rad je bil doma. Nisem ga kdaj slišal kaj slabega govoriti o bližnjem. Užival je avtoriteto in spoštovanje ... Bil mi je zgled preprostega, molitvenega, delavnega in zadovoljnega frančiškana in tak mi je ostal tudi v spominu.« P. Tomaž Menart: »Kot kandidat za klerikat sem veliko pomagal Edmundu. Bil je prijazen, lahko bi rekel ,dobra dušca'. Bil je vsestranski, za vsako ročno delo pripraven, kletar, vrtnar, lahko bi rekel, hišnik. Njega in druge brate sem občudoval. Bili so pridni kot mravlje, pravi garači. Niso imeli nobenega prostega časa, zelo redko so kam šli, pa so bili kljub temu veseli, zadovoljni in pobožni. Br. Edmundu ni bilo nikoli žal, da je postal frančiškan. Bil je res preprost, marljiv in pobožen Frančiškov brat.« P. Pashal Gorjup pa ima daljši zapis o br. Edmundu. Pravi, da mu je br. Edmund

pokazal kako se dela na vrtu In kako vestno je opravljal službo kletarja, in sicer iz ljubezni do Evharistije. Kakšno zvezo imata kletar in evharistija? Br. Edmund je priskrbel grozdje iz Srbije in veliko truda je bilo potrebno, da je bilo vino tako, tudi za mašno. V tem vinu so bile tudi znojne kapljice br. Edmunda. Mnogi župniki so dobili pristno vino iz rok br. Edmunda. »Br. Edmund je služil bratstvu. Občudoval sem ga ... Nikoli ni izostal od jutranje molitve in premišljevanja, čeprav je bil začetek ob 5. uri! ... Ko sem malo pobrskal po svojih spominih, sem prepričan, da je fr. Edmund v nebesih Najprosi za nas, za nove brate v redu in provinci. Kdo si bo upal začeti proces, da bi bil fr. Edmund proglašen blaženim?« P. Lavrencij Anžel pa kratko: »Br. Edmund je bil ,zlat brat'!« P. Anton Jerman med drugimi lastnostmi poudari, da je bil br. Edmund »zelo tih, skromen in ponižen frančiškan« ... Bil je silno vesten, kljub tolikim obveznostim in delom, saj je imel na skrbi skoraj vse (bil je električar, kletar, vrtnar, inštalater ...). »Klerikom je bil zgled globoko vernega in pobožnega redovnika. Eden izmed najbolj vzornih Frančiškovih sinov, kar sem jih srečal v življenju.«

**Br. Edmundu Potočniku
v spoštljiv spomin ob 50-letnici smrti
rojak p. Zdravko Jakop**

Vič, spomladi 2018

MED VERO IN NEVERO

Pred 50 leti je prejel škofovsko posvečenje Vekoslav Grmič, prihodnje leto pa bo njegova prva knjiga z naslovom *Med vero in nevero* stara 50 let. Kratki besedi vera in nevera delita človeško družino na dve veliki skupini, na verne in neverne. Veri človek se vse življenje v svoji notranjosti srečuje z nevero, neveren pa z veliko skrivnostjo, z Bogom. Avtor knjige se podobno kot sv. Avguštin sprašuje, »zakaj je sploh nekaj, zakaj ni nič?«. Če na vprašanje odgovorimo z Bogom, trčimo na drugo težko vprašanje, na katero ni mogoče popolnoma zadovoljivo odgovoriti, na vprašanje, od kod in zakaj zlo v svetu.

Grmič se vedno znova vrača k vprašanju vere. Ko smo 1967 obhajali leto vere, je za zbornik prispeval uvodno razmišljanje *Zakaj verujem?* In ko je naslednje leto imel dvoje predavanj v Dragi, je eno imelo naslov *Vzroki modernega ateizma*. In še isto leto (1968), ko je Klub mladih v Idriji pripravil prvo javno tribuno, na kateri so nastopili Grmič, Janžekovič, Kerševan in Roter je imel Grmič uvodno razmišljanje o razodetju (šlo je za vprašanje, kakšen Bog je mrtev – mrtve so lahko le predstave o Bogu). Poudaril je, da se Bog javlja v stvarstvu, po naravnih zakonih, po stvareh in po njihovem delovanju, javlja se v človekovi vesti in razodeva v Svetem pismu.

Na vprašanje iz publike, kdo je veren, je Grmič odgovoril: »Veren je tisti, ki vsaj teoretično priznava absolutno bitje, Boga. Še bolj veren je, če ima religiozen odnos do tega bitja, da ga časti, prosi, moli. In še bolj veren je nazadnje oni, ki svojo vero prakticira s kulturnim, obrednim življenjem.« O tej tribuni so poročali Idrijski razgledi, števil. 1/1969. (Idrijčani so bili na to tribuno ponosni!)

Avtor se v knjigi *Med vero in nevero* sprašuje, zakaj današnji človek tako lahko pogreša Boga. Eden od razlogov je značilnost današnjega človeka, namreč da se človek težko poglobi in gre vase. »Zunanji miki ga vse preveč prevzamejo, da bi ga sploh mogla še privabiti njegova notranjost, da bi sploh imel čas zanjo. Življenjska raztresenost današnjega človeka je dosegla tolikšno stopnjo, da zbrano ne more več priti do veljave« (str. 49). Vera pa je vendar odločitev, ki zajame celotnega človeka in oblikuje njegovo življenje, kot je oblikovala, npr. Abrahama, Marijo, Zaheja, Mateja ...

V tem je problem, saj ni zaznavne razlike med današnjimi verniki in neverniki (in je tudi ni med verniki in Bogu posvečenimi!). Spričevalo vere je življenje, spričevalo redovnika je redovno življenje! Sedanji način

življenja je zmedel človeka. Stvarstva ne doživlja več tako neposredno, kot ga je nekoč. Občuduje tehniko in postaja vedno bolj »orodje svojega orodja«. Namesto poslušanja vesti brska po tablici, Sveto pismo pa je za običajnega človeka »zapečateni knjiga«. Kako naj sicer razumemo, da so kar naenkrat zvesti verniki (vsaj na videz), postali nezvesti, med katere poniknejo birmanci. Človeku se poraja dvom, ali naj še veruje ali ne več; kaj šele, da bi resnica o Bogu odmevala v njegovem življenju. Problem je tudi v nevednosti, saj je premalo pouka, verske prakse še manj in tradicija je zbledela. Če bi več brali, bi marsikaj našli, npr. »Kako je mogoče, da bi paradiža ne bilo, če pa duša koprni po njem? Kako je mogoče, da ne bi bilo Boga, če se človek od prve do poslednje misli vojskuje z njim? ... Vse je; in se bo nekoč veličastno razodelo« (I. Cankar).

V kakšnih razmerah je nastopil Grmič? Doktoriral je l. 1961 in naslednje leto je začel s predavanji. To je bil tudi začetek koncila. Po koncilu je poleg že omenjenih predavanj napisal za Mohorjevo koledar Premislek po koncilu (1967), v katerem je razložil nekatera temeljna spoznanja, ki sestavljajo osnovo nauka 2. vat. cerkvenega zbora; in naslednje leto (1968) razmišljanje: Treba je postaviti nov svet bolj človeških razmer, torej pomen znamenite okrožnice papeža Pavla VI. »O delu za razvoj narodov«. Istega leta (1968) je postal škof z geslom Oznanjujte evangelij. Začeli so se katehetski, teološki tečajji; z delom so začeli razni škofijski sveti itd. Razmere so se spremenile, postale so dokaj živahne in razgibane in kot take vplivale na človeka. Spominjam se, da je pri zagovoru doktorske teze doktoranda I. P. njegov somentor Grmič zahteval popravek; I. P. je namreč navajal, da razmere niso vplivale na velike Kapadočane (Bazilija, Gregorja Niškega in Gregorja Nazianskega), Grmič pa je trdil, da je to nemogoče, in zahteval popravek. Čas je tekel naprej in razmere so vplivale tudi nanj. Bil je dober teolog, urejal je Bogoslovni vestnik, žal pa je medvojne in povojne razmere presojal subjektivno, za nekatere zločine, kot je Huda jama, pa sploh še ni vedel. Do predstavnikov Cerkve je bil zahteven bolj kot do družbe. To stališče je opravičeval, češ da smo verni zavezani evangeliju. O nekaterih vprašanjih je imel pač svoje mnenje. Velika drevesa imajo tudi velike sence. Njegova teološka razmišljanja – tudi knjiga *Med vero in nevero*, pa so ohranila svojo ceno.

P. Zdravko

VRNITEV K VERI - REŠITEV NARODA

Pred leti je ameriški zdravnik/psiholog dr. Henry Link napisal knjigo *Vrnitev k veri*. Svoje bogate izkušnje je strnil v spoznanje: »Za mirno, srečno in urejeno življenje je potrebno življenje po veri.« Dr. Anton Trstenjak pa: »Za to, da uživamo blaginjo, je potreben mir.«

Kako se vrniti k veri in doseči mir v današnji družbi? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Današnja družba v svojih blodnjah s pomočjo lobijev in s pomočjo sprevržene miselnosti gradi babilonski stolp; ljudje so tako »pametni«, da niti svojih besed, kadar govorijo, ne razumejo. Pohlep je človeka prevzel, da gradi tudi v osebnem življenju stolpe, kar je najbolj vidno ravno v gradnji razkošnih vil, podobnih nekdanjim graščinam. Pa na marsikateri potem piše PRODAMO, ker se v njej niso več razumeli. (V Sloveniji je več tisoč praznih stanovanj.) Človek pozablja, da imajo zemeljske stvari usodno »napako«, rok trajanja je omejen, minljive so! Človek atomskega veka se prebija skozi omrežja in robote, ki ga izpodrivajo kot Stvarnikovega sodelavca. Čas umetne inteligence mu z roboti ogroža delovna mesta in ga pušča v obupnem dolgočasu. Ker mu je z delom ustvarjalnost odvzeta, je tudi čustveno zakrnel, saj roboti ne poznajo čustev. Tako pride tako daleč, da zavida živalim, ki da imajo pravico do evtanazije, medtem ko človek (za zdaj) te možnosti še nima. Jemlje si svobodo, da si izbira spol, medtem ko živali te možnosti nimajo. (Teorija spola človeku vsiljuje svobodo, da spol lahko sam poljubno izbere. V času volitev pa so zelo važne ravno spolne kvote!) Ker ni več zdrave pameti in postajamo rod brez čustev, se ljudje na referendumu tako brezglavo odločajo »za« splav. (Irci so tako možnost izrabili 25. maja 2018 in si kot narod podpisali smrtno obsodbo. Sv. Janez Pavel II. je kot papež poudaril, »da narod, ki ubija lastne otroke, nima prihodnosti«.)

Današnja družba je postavljena pred izbiro: sprejeti blodnje sveta ali Luč sveta (Kristusa, Cerkev); še naprej graditi babilonske stolpe ali urejeno (prenovljeno) krščansko življenje (sv. Filip Neri je v 16. stol. v Rimu začel prenavljati krščanstvo, ne poganov). Današnja družba se na videz počuti kot bolnik, priključen na »smejalni plin«. Človek je uspešen in zato jemlje odločitve v svoje roke. Škoda le, da je »prizadet« z napuhom in lakomnostjo. Njegova težnja je biti prvi in bogastva mu ni nikoli dovolj. Ljubi denar! (S pranjem denarja se da brez dela dobro zaslužiti.)

Hvala Bogu, še so med nami ljudje, ki vztrajajo pri težkih pogojih za preživetje, pa so zadovoljni. Ne

tožijo, ker nimajo luksuznega avtomobila, nimajo bazena na vrtu, ne morejo si privoščiti dragega letovanja v tujini, a priznavajo: »Vse imamo. Imamo kolibo. Imamo kravo. Imamo sosede in tam zadaj imamo polje koruze. In imam otroke in moža. Življenje je popolno. Ničesar drugega ne potrebujemo.« Taki ljudje v krščanski veri poučeni vedo: »Koreni na zla je pohlep in napuh.« Prav tako pa vedo, da je brezdolje začetek vseh pregreh. »Dobre navade več pomenijo kot dobri zakoni« (Tacit). To naj velja, da bo veljalo tudi: »Hodil sem po zemlji naši, / srečal dobre sem ljudi, / skromni, majhni, a pošteni, / to smo mi.« To smo mi Slovenci!

Kako ustaviti izumiranje? Državni svet je v četrtek, (25. maja 2018) pripravil posvet na temo: Kako preprečiti izumiranje slovenskega naroda? Med referenti sta bila tudi p. Tadej Strehovec s prispevkom *Prihodnost pripada verskim skupnostim – pozitivni vpliv religij na rodnost in p. Mari Jože Osredkar s prispevkom Katoliški nauk o družini*. Prof. Jože Kurinčič je posebej izpostavil podeželje, ki se prazni. Na kmetiji ostajajo ostareli brez naslednikov, odročne šole se zapirajo, prav tako pošte, upravne enote, ukinjajo se župnije ... Ostajajo pa domovi ostarelih, krstov in porok v nekaterih krajih ni več, le pogrebi ostajajo. (To je še bolj opazno v zamejstvu oz. Julijski krajini. Pred dnevi je duhovnik Marino Qualizza zapisal: Naši predniki so hodili v tujino za zaslužkom, da so si doma obnovili hiše. Žalostno pa je, da je preveč tistih, ki se niso vrnili ... Zdaj moramo zopet začeti Markove procesije in požegnati vse zapuščene hiše in prazne vasi, da bi se zopet začelo novo življenje, nova pomlad v naših dneh.) Lastnega naroda ne bomo rešili s priseljevanjem, ampak z naravnim prirastkom. Če drži trditev p. Tadeja, da prihodnost pripada verskim skupnostim, potem je vrnitev k veri edina rešitev. Naveličana Evropa bo v nasprotnem primeru z obžalovanjem morala priznati, da je bil najslabši krščanski svet še vedno boljši od najboljšega pogankega.

Kako rešiti problem migracij? Cerkev ga že stoletja rešuje tako, da na »krizna območja« pošilja misijonarje, ki jih podpirajo dobrodelnice ustanove, da ljudem ni treba zapuščati svojih domov, pač pa jim tam pomagajo. Nekaj podobnega bi lahko naredile tudi države. Povsod pa ravnajmo po pravilu sv. Frančiška: Bolje je kristjane »delati« kot muslimane ubijati!

In kako ustaviti trend izumiranja province?

P. Zdravko

V SLOVO IN ZAHVALO PATRU VALERIJANU JENKU OFM, OAM

*»Podoba križa Te spremljala na težkem
Potu je povsod, a Mati Marija Ti je pomagala,
tolažil v stiskah Te Gospod.*

*Pred tihim tronom luči večne
izčrpal zemske si moči.
Da duše bolne in nesrečne odslužil kapljico krvi.*

*In kadar klic Te bo povabil v nebeško Cerkev
pred oltar, bridkosti žrtve boš pozabil,
objel Te vekov bo Vladar.«*

(Teja Bavčar ob bisernem jubileju p. Valerijana)

V petek, 15. junija 2018, zgodaj zjutraj je v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani dokončal daritev svojega zemeljskega življenja frančiškan p. Valerijan Jenko, dolgoletni izseljenski duhovnik med Slovenci v Ameriki in več kot pol stoletja v Avstraliji.

P. Valerijan se je rodil 6. januarja 1926 v Ljubljanski porodnišnici očetu Jerneju in mami Katarini, rojeni Narobe, in pri krstu v bolnišnični kapeli dobil ime Jožef. Oče in mama sta bila oba po rodu iz Mavčič. Oče Jernej je nekaj časa delal v rudniku v Rocksprings, Wyoming, ZDA, in s prihranki kupil hišo v Šiški, na tedanji sv. Jerneja cesti.

Joža, kakor so klicali p. Valerijana domači, je bil tretji od sedmih otrok. Najstarejši je bil brat France, ki je bil kot domobranec vrnjen iz Avstrije po drugi svetovni vojni in ubit verjetno v Kočevskem Rogu. Druga se je rodila sestra, ki je umrla še majhna. Za Jožefom so prišli na svet brat Janez – Ivan, ki je tudi že pokojni (dec. 2015) in sestre: Anica, Marica in Meta.

Osnovno šolo je obiskoval v Šiški in bil eden od prvih ministrantov mlade župnije sv. Frančiška. Živo se je spominjal otroških let, raznih dogodivščin in slovesnosti, eharističnega kongresa 1935, na katerem je tudi sodeloval, in kongresa Kristusa Kralja. Nadaljeval je meščansko šolo za Bežigradom.

O svojem Božjem klicu je pripovedoval: »Že v osnovni šoli sem kot ministrant začutil duhovniški poklic. Poklic mi je utrdila knjiga 'Jezus duhovniku' (Schrivers). Gospod Kompare, ki je bil vsak dan pri maši v Šiški

in je imel pri redovnikih trapistih v Rajhenburgu sina Stanka - p. Kanizija, mi je izposloval, da sem bil sprejet pri trapistih v malo semenišče oziroma v gimnazijo. Ko sem doma to povedal, mi niso dovolili, ker sem bil premlad. Oče se je o mojem poklicu pogovarjal tudi s križniškim priorjem p. Valerijanom Učakom. Tokrat je nasprotoval moj starejši brat, ker je bil to nemški viteški red. Odkar sem začel ministrirati v Šiški, kjer so frančiškanski patri vodili župnijo, sem se nagibal k frančiškanom. Navduševala me je njihova preprostost, prijaznost in zavzetost za dušno pastirstvo. Všeč mi je bil sveti Frančišek, ki sem ga poznal le s fresk p. Blaža Farčnika na stenah šišenske cerkve.«

Starša Jernej in Katarina sta 28. avgusta 1943 podpisala izjavo, da sinu Jožetu dovoljujeta vstop v frančiškanski red.

Noviciat je začel 6. septembra 1943 v Novem mestu. Njegov sonovinec je bil Anton Sedlar – brat Danilo, magister p. Salezij Glavnik. 3. oktobra 1943 so Nemci bombardirali Novo mesto, poškodovali samostan in novinca ter magister so se morali zateči v Šmihel in odtod v Kartuzijo Pleterje. Po nekaj mesecih so se vrnili v Novo mesto in 7. septembra 1944 sta novinca izrekla zaobljube. Brat Valerijan je bil v začetku leta 1945 vpoklican k domobrancem, pa je bil že po nekaj tednih odpuščen, ker je zdravnik ugotovil, da ima razširjeno srce. Kmalu spomladi so se začeli domobranci, naši bogoslovci in gimnazijci in številni Slovenci umikati na Koroško. Brat Valerijan bi rad ostal v Ljubljani, pa mu je magister p. Karel Dijak dejal: »Lahko ostane-

te, odločite se sami, toda povem vam, da šole ne bo v Ljubljani!« Tako so se 1. maja 1945 odpravili na pot čez Ljubelj, mimo nemških straž skozi izkopen predor in prišli v Celovec, kjer so jih sprejeli kapucini. Naslednji dan so obiskali naše begunce v taborišču v Vetrinju, kjer je Valerijan zadnjič videl brata Franceta. Bogoslovci so odšli v Schwaz, gimnazijci pa so se vrnili v taborišče Pientz-Pegetz, kjer so ustanovili slovensko gimnazijo, in po enem letu nadaljevali gimnazijo v Špitalu ob Dravi. Medtem je provincial, p. Gracijan Heric, poklical bogoslovce in gimnazijce v Bolzano v Italijo, da bi tam uredil potrebne dokumente za odhod v Lemont, ZDA, kjer so naši patri vodili bogoslovno semenišče. Brat Valerijan je v Bolzanu začel študirati bogoslovje in 29. novembra 1949 izrekel slovesne zaobljube. 10. decembra 1949 so se vkrkali na ladjo v Bagnoliu pri Neaplju in po desetih dneh pripluli v New York in od tam šli z vlakom v Chicago in naprej Lemont.

P. Valerijan je prejel mašniško posvečenje 18. maja 1952 v cerkvi sv. Andreja v Chicagu, kjer ga je posvetil pomožni škof msgr. Bernard Sheil. Novo mašo je daroval naslednjo nedeljo, 25. maja 1952, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Njegovi domači se niso mogli udeležiti nove maše, zato so se zbrali k sv. maši na Rožniku, da so bili v duhu skupaj. Novomašniku je pridigal sovrst-

nik, šišenski rojak p. Mirko Silvester, slovesnost pa je po slovenskih običajih organiziral p. Bazilij Valentin.

Po novi maši je bil kaplan v župniji sv. Jurija v Chicagu. Že naslednje leto je prišel v Lemont, kjer je p. Baziliju pomagal pri urejanju mesečnika Ave Maria, v Marijinem svetišču in v drugih župnijah. Leta 1959 je prišel za kaplana v Johnstown, PA, od koder je leta 1961 prvič obiskal Slovenijo in domačo družino.

Leta 1962 je prišel klic iz Avstralije, da patra Valerijana potrebujejo pod Južnim križem. Glede Avstralije je sam zapisal tole: »Sam sem se že leta 1957 odločil za Avstralijo, vendar mi takrat v Lemontu niso dali dovoljenja. Kakor tudi že prej, leta 1953, ko so poljski frančiškani vabili, da bi se dva iz kustodije pridružila njim v misijonu na otoku Mindanao, na Filipinih – niso bili v Lemontu naklonjeni tej prošnji, češ, da sva za to delo oba s p. Danilom Sedlarjem premlada.

Tokrat sem zadevo glede odhoda v Avstralijo položil v Srce Jezusovo, v katerega vedno zaupam – naj se zgodi Božja volja in sem pisal direktno generalu na kurijo v Rim. General se je posvetoval s patrom Ciriлом Reckom, ki je bil v službi na kuriji, če je potrebno, da grem v Avstralijo. Pater Ciril je dal pritrdilno mnenje in general je napisal obedienco za tri leta dela v Avstraliji in jo poslal kustosu p. Andreju Svetetu v Lemont, ki mi jo je izročil.«

O prihodu in začetkih delovanja v Avstraliji pa je povedal naslednje:

»Za odhod v Avstralijo sem se obotavljal in se pripravljaval od februarja do oktobra 1963. P. Bernard mi je ponovno pisal, tokrat z ultimatom: »Povej datum, kdaj prideš, ali pa pozabi na zadevo!« Tako sem rezerviral mesto na ladji »Oriana«. (Z letalom bi »prehitro« prišel sem). V sydneysko пристanišče sem prispel v sredo, 23. oktobra 1963.«

Delo patra Valerijana v Avstraliji je bilo zelo pestro: obiskovanje rojakov po taboriščih, maševanje, spovedovanje, poroke, krsti ... Kmalu se je izkazalo, da Paddington, kjer je bil p. Valerijan najprej sedem let, ni središčna točka za Slovence.

Potem so pričeli razmišljati, da bi ustvarili versko in kulturno središče nekje na zahodnem delu Sydneya. Tako se je tudi zgodilo. Najprej so svoje mesto dobili v stari prezbiterijski cerkvi sv. Štefana v Merrylandsu, 1. januarja 1970, ko so v njej darovali prvo sveto mašo. Kmalu so cerkev obzidali in povečali in jo 14. januarja 1973 blagoslovili. Čez deset let so dokončali tudi večnamensko dvorano. Velika zahvala gre vsem dobrotnikom in prostovoljcem. Na vse ljudi je bil p. Valerijan vedno ponosen in vesel, da so tako skupaj gradili tudi živo Cerkev.

Naj omenim še delo sester Frančiškank brezmažnega spočetja, ki so v Sydneyu delovale dobrih 25 let in zanje je pater Valerijan zapisal: »Delo sester je v zgodovini našega izseljenstva zapisano z zlatimi črkami.«

Versko središče je postajalo vedno bolj pomembno. Ob manjšanju števila duhovnikov je p. Valerijan službo božjo opravljal še v Wollongongu, Canberri,

Newcastlu in Brisbanu. In tudi delo socialnega delavca med slovenskimi rojaki. Nikoli mu ni bilo nič pretežko. Ob sedemdesetletnici življenja je prejel visoko avstral-sko odlikovanje za življenjsko delo v Avstraliji. Leta 2000 je prejel častni znak svobode RS »za dolgoletno zaslužno delovanje med Slovenci v Avstraliji«. **»Šest-deset let svojega življenja je posvetil slovenskim izseljencem, najprej v Ameriki in nato v Avstraliji, kjer je postal nadomestni oče, skrbnik, tolažnik in pomočnik vsem, ki so iskali nasveta, tolažbe in po-moči ali pa samo prijazno besedo v domačem jezi-ku, kar je bilo včasih vredno več od zlata. Skoraj ni človeka med našimi izseljenci, ki ga pater Valerijan ne bi poznal. Njegova dobrot a ne pozna meja,«** je ob njegovi biserni maši v Sydneyju zapisala Martha Magajna.

Ne mogoče je na kratko opisati bogati življenje in delo našega pokojnega patra Valerijana Jenka.

Hvala vam dragi pater Valerijan, da ste z globoko vero, trdno voljo ter z velikim zaupanjem v Marijo Po-magaj gradili skupnost pod Južnim križem. Ljudem, ki so bili daleč od rojstne domovine, ste pomagali ohr-a-njati vero, domačo besedo in ljubezen do domovine.

Bili ste velik zgled Samarijana. Nikoli niste prezrli nobene stiske in vaš nasmeh je sprejemal vsakega člo-veka, ki se je srečal z vami.

Mnogim ste bili duhovni voditelj, svetovalec in opora v tujem svetu.

Od kje ste pa vi, dragi pater Valerijan jemali moč za vaše delo?

Moč p. Valerijana je bila v „globoki veri in molitvi, nasmehu in razmišljanju pred odločitvijo.“

Ob najinem prvem srečanju v Avstraliji ste mi med pogovorom zaupali: „Če ne bi imel globoke vere in zaupanja bi težko shajal oziroma bi bilo ne mogoče. Veliko sem preklečal in presedel pred tabernakljem in Marijo Pomagaj. Potem je vse steklo in bilo je veliko lažje. Čutiš, da bremena ne nosiš več sam.«

Dragi p. Valerijan, sedaj ko ste zaživel i svoje življe-nje v vsej polnosti, vas prosimo, da nas priporočite Jezusu in Mariji in da bi tudi mi še naprej izpolnjevali božjo voljo in da bi naša provinca in Cerkev na Sloven-skem imeli dovolj duhovnih poklicev.

Boglonaj vam za vse in Bog naj bo vaš največji plačnik.

Fotografije pogrebne slovesnosti pokojnega p. Valerijana si lahko ogledate na spodnjih spletnih povezavah: (Fotografiral je soprog Valerijanove nečakinje ge. Anjolke Culjkar.):
<https://photos.app.goo.gl/4cM1bjzCfoAqzGap9>
(Fotografirala je ga. Marija Anžič.):
<https://photos.app.goo.gl/rFvEGjGbl6GEJrhdM8>

Naslovnik province	telefon	fax
Stane Zore ljubljski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4 SI-1000 Ljubljana	+386 1 242 9310	
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **	04 537 07 20
Viktor Leopold Polikarp Damjan Tomaž Milan Robert Zakristija Romarski urad	02 03 04 06 09 11 18 26 00	
KAMNIK Franciškanski trg 2 1241 KAMNIK tel.: 064 179 910 kamnik@ofm.si		
Mari Pashal Lavrencij Ernest Franci	040 296 319 0593 66 486 0593 66 480 0593 66 481 0593 66 484	
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
Andrej Boris Marjan	72 79 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
porta gost/podstrešje 1 provincial sam./žup. arhiv faks - hiša, ZBF ZBF Ambrož M., gvardijan prov. arhiv Janko Marko faks - Marko Edvard Ksaver Jan pevski kor regens chori/L. nad. 29 Vid Pavle, vikar in župnik rekreacijska soba knjižnica šivalnica župnijska pisarna zakristija obednica klerikat/ Jan Dominik, Mario	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 331 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
Regalat Miran Š. Andraž	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
Silvin Bogdan K. Gregor	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
Anton Hieronim Zdravko Pepi Tadej Boštjan Komisariat	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držičnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
Janez Benedikt Franc	13 15 19	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93 03	03 583 17 53
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
Niko Jernej Vili Ambrož P. Filip	2 3 4 5 6	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifa 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Franciškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
Peter Marko Krizostom Tomaž H.	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govornilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
Simon Peter Hadrijan Bogdan R. Miha Pavel Rafael Miran V.	22 25 28 30 32 33 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv. trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007 MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
FRANCOSKA GVAJANA Hugo Delčnjak 29 Av. du Gen.de Gaulle BP 75 97310 KOUROU Guyane Française		
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, ecogen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk.	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Embersič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Golčnik	bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Ch. Gostecnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Damjan Kern	damjankern0@gmail.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david@siol.net
Edvard Kovač	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovse1@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Hugo Delčnjak	delhug1938@yahoo.fr
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernejk.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Leopold Grčar	leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglic	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevnar	tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

